

Šis tekstas yra skirtas tik informacijai ir teisinės galios neturi. Europos Sąjungos institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį. Autentiškos atitinkamų teisės aktų, įskaitant jų preambules, versijos skelbiamos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir pateikiamos svetainėje „EUR-Lex“. Oficialūs tekstai tiesiogiai prerinami naudojantis šiame dokumente pateikiamomis nuorodomis

► **B****KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) 2017/653**

2017 m. kovo 8 d.

kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1286/2014 dėl mažmeninių investicinių produktų paketų ir draudimo principu pagrįstų investicinių produktų (MIPP ir DIP) pagrindinės informacijos dokumentų papildomas techniniais reguliavimo standartais, susijusiais su pagrindinės informacijos dokumentų pateikimu, turiniu, peržiūra ir patikslinimu ir reikalavimo pateikti tokius dokumentus įvykdymo sąlygomis

(Tekstas svarbus EEE)

(OL L 100, 2017 4 12, p. 1)

iš dalies keičiamas:

Oficialusis leidinys

		Nr.	puslapis	data
► <u>M1</u>	2018 m. balandžio 4 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2018/977	L 176	1	2018 7 12
► <u>M2</u>	2019 m. liepos 3 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/1866	L 289	4	2019 11 8

pataisytas:

- **C1** Klaidų ištaisymas, OL L 120, 2017 5 11, p. 31 (2017/653)
- **C2** Klaidų ištaisymas, OL L 210, 2017 8 15, p. 16 (2017/653)
- **C3** Klaidų ištaisymas, OL L 264, 2017 10 13, p. 25 (2017/653)

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) 2017/653

2017 m. kovo 8 d.

kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1286/2014 dėl mažmeninių investicinių produktų paketų ir draudimo principu pagrįstų investicinių produktų (MIPP ir DIP) pagrindinės informacijos dokumentų papildomas techniniais reguliavimo standartais, susijusiais su pagrindinės informacijos dokumentų pateikimu, turiniu, peržiūra ir patikslinimu ir reikalavimo pateikti tokius dokumentus įvykdymo sąlygomis

(Tekstas svarbus EEE)

I SKYRIUS

PAGRINDINĖS INFORMACIJOS DOKUMENTO TURINYS IR PATEIKIMAS

1 straipsnis

Bendrosios informacijos skirsnis

Pagrindinės informacijos dokumento skirsnyje, susijusiame su MIPP ir DIP teikėjo tapatybe ir kompetentinga institucija, teikiama visa ši informacija:

- a) MIPP ir DIP teikėjo priskirtas MIPP ir DIP pavadinimas ir, jeigu yra, MIPP ir DIP tarptautinis vertybinių popierių identifikavimo numeris arba unikalus produkto identifikatorius;
- b) MIPP ir DIP teikėjo juridinis pavadinimas;
- c) konkretus MIPP ir DIP teikėjo interneto svetainės adresas, kuriuo neprofesionalieji investuotojai gali gauti informaciją, kaip susisiekti su MIPP ir DIP teikėju, ir telefono numeris;
- d) už MIPP ir DIP teikėjo ir jo pagrindinės informacijos dokumento priežiūrą atsakingos kompetentingos institucijos pavadinimas;
- e) pagrindinės informacijos dokumento parengimo arba paskutinio patikslinimo, jeigu toks dokumentas buvo vėliau patikslintas, data.

Pirmoje pastraipoje nurodytame skirsnyje taip pat pateikiamas Reglamento (ES) Nr. 1286/2014 8 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytas įspėjimas dėl supratimo, jeigu MIPP ir DIP tenkina vieną iš šių sąlygų:

- a) tai yra draudimo principu pagrįstas investicinis produktas, neatitinkantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/97 ⁽¹⁾ 30 straipsnio 3 dalies a punkte nustatytų reikalavimų;

⁽¹⁾ 2016 m. sausio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/97 dėl draudimo produktų platinimo (OL L 26, 2016 2 2, p. 19).

▼B

- b) tai yra MIPP ir DIP, neatitinkantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/65/ES ⁽¹⁾ 25 straipsnio 4 dalies a punkto i–vi papunkčiuose nustatytų reikalavimų.

2 straipsnis

Skirsnis „Koks šis produktas?“

1. Pateikiant informaciją apie MIPP ir DIP rūšį pagrindinės informacijos dokumento skirsnyje „Koks šis produktas?“ apibūdinama jo teisinė forma.

2. Informacija apie MIPP ir DIP tikslus ir priemones tiems tikslams pasiekti pagrindinės informacijos dokumento skirsnyje „Koks šis produktas?“ apibendrinama glaustai, aiškiai ir lengvai suprantamai. Toje informacijoje nurodomi pagrindiniai veiksniai, nuo kurių priklauso grąža, pagrindinis investicinis turtas ar referencinės vertės, taip pat kaip nustatoma grąža ir MIPP ir DIP grąžos sąsaja su pagrindinio investicinio turto grąža ar referencinėmis vertėmis. Ta informacija parodo rekomenduojamo laikymo laikotarpio ir MIPP ir DIP rizikos ir grąžos pobūdžio santykį.

Jeigu pirmoje pastraipoje nurodytas turto kiekis ar referencinės vertės yra tokios, kad pagrindinės informacijos dokumente negalima konkrečiai visų jų nurodyti, nurodomi tik rinkos segmentai arba priemonių rūšys, susiję su pagrindiniu investiciniu turtu ar referencinėmis vertėmis.

3. Pagrindinės informacijos dokumento skirsnyje „Koks šis produktas?“ aprašant neprofesionaliojo investuotojo tipą, kuriam ketinama parduoti MIPP ir DIP, įtraukiama informacija apie MIPP ir DIP teikėjo nustatytus tikslinius neprofesionaliuosius investuotojus, visų pirma, atsižvelgiant į to tipo klientų, kuriems skirtas MIPP ir DIP, poreikius, savybes ir tikslus. Tuo tikslu turi būti atsižvelgiama į neprofesionaliųjų investuotojų gebėjimą padengti investicijų nuostolius ir į jų pageidaujamą investavimo laikotarpį, jų teorines žinias apie MIPP ir DIP, finansų rinkas ir su tais produktais ir rinkomis susijusią ankstesnę patirtį, taip pat į galimų galutinių klientų poreikius, savybes ir tikslus.

4. Pagrindinės informacijos dokumento skirsnyje „Koks šis produktas?“ pateikiant duomenis apie draudimo išmokas bendrai apibendrinamos pagrindinės draudimo sutarties savybės, pateikiama kiekvienos įtrauktos išmokos apibrėžtis kartu su paaiškinimu, kad tų išmokų vertė yra parodyta skirsnyje „Kokia yra rizika ir kokią grąžą galėčiau gauti?“, ir pateikiama informacija apie įprastas tikslinių neprofesionaliųjų investuotojų biometrines savybes, nurodant bendrą įmoką, į bendrą įmoką įtraukiamą biometrinės rizikos priedą ir arba biometrinės rizikos priedo poveikį investicijų grąžai rekomenduojamo laikymo laikotarpio pabaigoje, arba biometrinės rizikos priedo išlaidų dalies poveikį, į kurį atsižvelgiama pasikartojančiose išlaidose, pateiktose lentelėje „Išlaidos per tam tikrą laikotarpį“, apskaičiuotą pagal VII priedą. Jeigu įmoka mokama kaip vienkartinė suma, duomenys apima investuojamą sumą. Jeigu įmoka mokama reguliariai, į informaciją įtraukiamas

⁽¹⁾ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES dėl finansinių priemonių rinkų, kuria iš dalies keičiamos Direktyva 2002/92/EB ir Direktyva 2011/61/ES (OL L 173, 2014 6 12, p. 349).

▼B

reguliarių mokėjimų skaičius, vidutinės biometrinės rizikos priedo įvertinimas, išreikštas metinės įmokos procentais, ir vidutinės investuojamos sumos įvertinimas.

I pirmoje pastraipoje nurodytus duomenis taip pat įtraukiamas draudimo įmokų mokėjimo poveikio, kuris yra lygus apskaičiuotajai draudimo išmokų vertei, neprofesionaliojo investuotojo investicijų grąžai paaiškinimas.

5. Informacija apie MIPP ir DIP terminą pagrindinės informacijos dokumento skirsnyje „Koks šis produktas?“ apima visus šiuos dalykus:

- a) MIPP ir DIP terminą arba nuorodą, kad termino nėra;
- b) nuorodą, ar MIPP ir DIP teikėjas turi teisę vienašališkai nutraukti MIPP ir DIP;
- c) aplinkybių, kuriomis MIPP ir DIP gali būti automatiškai nutraukiamas, aprašymą ir nutraukimo datas, jeigu jos žinomos.

3 straipsnis

Skirsnis „Kokia yra rizika ir kokią grąžą galėčiau gauti?“

1. Pagrindinės informacijos dokumento skirsnyje „Kokia yra rizika ir kokią grąžą galėčiau gauti?“ MIPP ir DIP teikėjai taiko II priede išdėstytą rizikos pateikimo metodiką, nurodo III priede išdėstytus techninius suminio rizikos rodiklio pateikimo aspektus ir laikosi IV ir V prieduose išdėstytų veiklos rezultatų scenarijų pateikimo techninių gairių, formatų ir metodikos.

2. Pagrindinės informacijos dokumento skirsnyje „Kokia yra rizika ir kokią grąžą galėčiau gauti?“ MIPP ir DIP teikėjai pateikia šią informaciją:

- a) MIPP ir DIP rizikos lygis nurodomas kaip rizikos klasė, naudojant suminį rizikos rodiklį nuo 1 iki 7;
- b) aiškiai nurodomi visi nelikvidūs MIPP ir DIP arba MIPP ir DIP, iš esmės susiję su likvidumo rizika, kaip apibrėžta II priedo 4 dalyje, pateikiant atitinkamą perspėjimą suminio rizikos rodiklio pateikimo informacijoje;
- c) po suminiu rizikos rodikliu pateikiamas aprašomasis paaiškinimas, kad tuo atveju, jeigu MIPP ir DIP valiuta yra kitokia nei valstybės narės, kurioje prekiaujama MIPP ir DIP, oficialioji valiuta, grąža, gaunama valstybės narės, kurioje prekiaujama MIPP ir DIP, oficialiąja valiuta, gali keistis dėl valiutos kurso svyravimų;
- d) pateikiamas trumpas MIPP ir DIP rizikos ir grąžos pobūdžio aprašymas ir perspėjimas, kad tuo atveju, jeigu MIPP ir DIP nebus laikomas iki termino arba rekomenduojamą laikymo laikotarpį, kai taikoma, MIPP ir DIP rizika gali būti daug didesnė, nei rodo suminis rizikos rodiklis;

▼B

e) MIPP ir DIP, kuriems sutartyje nustatomos baudos už sutarties nutraukimą anksčiau laiko arba ilgį pranešimo apie investicijų atsiėmimą laikotarpiai, atveju pateikiama nuoroda į atitinkamas pagrindines sąlygas skirsnyje „Kiek laiko turėčiau jį laikyti ir ar galiu pinigus pasiimti anksčiau?“;

f) nurodomi didžiausi galimi nuostoliai ir pateikiama informacija, kad investicijos gali būti prarastos, jeigu nebus apsaugotos arba jeigu MIPP ir DIP teikėjas negali sumokėti išmokos, arba kad, be pirminės investicijos, gali prireikti papildomų investicijų įmokų ir kad bendrieji nuostoliai gali smarkiai viršyti bendrąją pirminę investiciją.

3. MIPP ir DIP teikėjai įtraukia keturis atitinkamus veiklos rezultatus scenarijus, kaip nustatyta pagrindinės informacijos dokumento V priedo skirsnyje „Kokia yra rizika ir kokią grąžą galėčiau gauti?“. Šie keturi veiklos rezultatų scenarijai yra nepalankiausias scenarijus, nepalankus scenarijus, nuosaikus scenarijus ir palankus scenarijus.

4. Į draudimo principu pagrįstų investicinių produktų pagrindinės informacijos dokumento skirsnį „Kokia yra rizika ir kokią grąžą galėčiau gauti?“ įtraukiamas papildomas veiklos rezultatų scenarijus, susijęs su naudos gavėjo gaunama draudimo išmoka įvykus įtrauktam draudžiamajam įvykiui.

5. MIPP ir DIP, kurie yra ateities, pasirinkimo pirkti ir pasirinkimo parduoti sandoriai reguliuojamoje rinkoje ar reguliuojamai rinkai lygiai vertė laikomoje trečiosios valstybės rinkoje pagal Reglamento (ES) Nr. 600/2014 ⁽¹⁾ 28 straipsnį, veiklos rezultatų scenarijai pateikiami kaip išmokų struktūros grafikai, kaip nustatyta pagrindinės informacijos dokumento V priedo skirsnyje „Kokia yra rizika ir kokią grąžą galėčiau gauti?“.

4 straipsnis

Skirsnis „Kas atsitinka, jei (MIPP ir DIP teikėjo pavadinimas) negali sumokėti išmokų?“

Pagrindinės informacijos dokumento skirsnyje „Kas atsitinka, jei [MIPP ir DIP teikėjo pavadinimas] negali sumokėti išmokų?“ MIPP ir DIP teikėjai pateikia šią informaciją:

a) nurodo, ar neprofesionalusis investuotojas gali patirti finansinių nuostolių dėl MIPP ir DIP teikėjo įsipareigojimų neįvykdymo arba kito subjekto, kuris nėra MIPP ir DIP teikėjas, įsipareigojimų neįvykdymo, ir nurodo to subjekto pavadinimą;

b) paaiškina, ar a punkte nurodyti nuostoliai padengiami iš investuotojo kompensavimo arba garantijų sistemos ir ar yra kokių nors tokio padengimo apribojimų ar sąlygų.

⁽¹⁾ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 600/2014 dėl finansinių priemonių rinkų, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 173, 2014 6 12, p. 84).

5 straipsnis

Skirsnis „Kokios yra išlaidos?“

1. Pagrindinės informacijos dokumento skirsnyje „Kokios yra išlaidos?“ MIPP ir DIP teikėjai taiko:

- a) VI priede išdėstyta išlaidų apskaičiavimo metodiką;
- b) VII priede nustatytas informacijos apie išlaidas lenteles „Išlaidos per tam tikrą laikotarpį“ ir „Išlaidų sudėtis“, laikydamiesi tame priede pateiktų atitinkamų techninių gairių.

2. Pagrindinės informacijos dokumento skirsnio „Kokios yra išlaidos?“ lentelėje „Išlaidos per tam tikrą laikotarpį“ MIPP ir DIP teikėjai nurodo visų bendrų MIPP ir DIP išlaidų suminį išlaidų rodiklį kaip vieną skaičių pinigine ir procentine išraiška skirtingais VI priede nustatytais laikotarpiais.

3. Pagrindinės informacijos dokumento skirsnio „Kokios yra išlaidos?“ lentelėje „Išlaidų sudėtis“ MIPP ir DIP teikėjai nurodo:

- a) visas vienkartinės išlaidas, kaip antai investavimo ir pasitraukimo išlaidas, procentais;
- b) visas pasikartojančias išlaidas, kaip antai portfelio sandorių išlaidas per metus, ir kitas pasikartojančias išlaidas per metus, procentais;
- c) visas papildomas išlaidas, kaip antai veiklos rezultatais grindžiamus mokesčius arba teises į pelno dalį, procentais.

4. MIPP ir DIP teikėjai pateikia visų skirtingų išlaidų, įtrauktų į pagrindinės informacijos dokumento skirsnio „Kokios yra išlaidos?“ lentelę „Išlaidų sudėtis“, aprašymą, nurodydami, kokiais atvejais ir kaip tokios išlaidos gali skirtis nuo faktinių išlaidų, kurių gali patirti neprofesionalusis investuotojas, arba kaip jos gali priklausyti nuo neprofesionaliojo investuotojo pasirinkimo pasinaudoti ar nepasinaudoti tam tikromis galimybėmis.

6 straipsnis

Skirsnis „Kiek laiko turėčiau jį laikyti ir ar galiu pinigus pasiimti anksčiau?“

Į pagrindinės informacijos dokumento skirsnį „Kiek laiko turėčiau jį laikyti ir ar galiu pinigus pasiimti anksčiau?“ MIPP ir DIP teikėjai įtraukia:

- a) trumpą rekomenduojamo arba reikalaujamo minimalaus laikymo laikotarpio pasirinkimo priežasčių aprašymą;
- b) investicijų atsiėmimo procedūros aspektų aprašymą ir nurodymą, kada atsiėmimas yra galimas, be kita ko, nurodant išgryninimo anksčiau laiko poveikį MIPP ir DIP rizikos ar veiklos rezultatų pobūdžiui arba kapitalo garantijų taikomumui;
- c) informaciją apie visus mokesčius ir baudas, susijusius su investicijų atsiėmimu prieš terminą arba kitą nurodytą datą, kuri neatitinka rekomenduojamo laikymo laikotarpio, taip pat kryžminę nuorodą į

▼B

informaciją apie išlaidas, kurią būtina įtraukti į pagrindinės informacijos dokumentą pagal 5 straipsnį, ir tokių mokesčių ir baudų poveikio esant skirtingiems laikymo laikotarpiams paaiškinimą.

*7 straipsnis***Skirsnis „Kaip galima pateikti skundą?“**

Pagrindinės informacijos dokumento skirsnyje „Kaip galima pateikti skundą?“ MIPP ir DIP teikėjai pateikia šią apibendrintą informaciją:

- a) nurodo veiksmus, kuriuos reikia atlikti norint pateikti skundą dėl produkto arba dėl MIPP ir DIP teikėjo ar to produkto klausimais konsultuojančio arba jį parduodančio asmens elgesio;
- b) pateikia nuorodą į tokiems skundams skirtą atitinkamą interneto svetainę;
- c) nurodo galiojantį pašto adresą ir elektroninio pašto adresą, kuriais tokius skundus galima teikti.

*8 straipsnis***Skirsnis „Kita svarbi informacija“**

1. Pagrindinės informacijos dokumento skirsnyje „Kita svarbi informacija“ MIPP ir DIP teikėjai nurodo visus papildomos informacijos dokumentus, kuriuos gali pateikti, ir ar tokie papildomos informacijos dokumentai teikiami vykdant teisinį reikalavimą, ar tik neprofesionaliam investuotojui paprašius.

2. Pagrindinės informacijos dokumento skirsnyje „Kita svarbi informacija“ gali būti pateikiama apibendrinta informacija, kartu pateikiant nuorodą į interneto svetainę, kurioje skelbiama papildoma informacija, bet ne 1 dalyje nurodyti dokumentai.

*9 straipsnis***Šablonas**

MIPP ir DIP teikėjai pagrindinės informacijos dokumentą parengia pagal I priede pateiktą šabloną. Šablonas pildomas pagal šiame deleguotajame reglamente ir Reglamente (ES) Nr. 1286/2014 nustatytus reikalavimus.

II SKYRIUS**SPECIALIOSIOS NUOSTATOS DĖL PAGRINDINĖS INFORMACIJOS DOKUMENTO***10 straipsnis***Įvairių investavimo galimybių teikiantys MIPP ir DIP**

Jeigu MIPP ir DIP teikia įvairių pagrindinių investavimo galimybių ir informacijos apie tas pagrindines investavimo galimybes negalima pateikti viename glaustame atskirame pagrindinės informacijos dokumente, MIPP ir DIP teikėjai parengia vieną iš šių dokumentų:

▼B

- a) pagrindinės informacijos dokumentą kiekvienai MIPP ir DIP teikiamai pagrindinei investavimo galimybei, įskaitant informaciją apie MIPP ir DIP, kaip numatyta I skyriuje;
- b) bendrąjį pagrindinės informacijos dokumentą, kuriame aprašomas MIPP ir DIP pagal I skyrių, nebent 11–14 straipsniuose nustatyta kitaip.

*11 straipsnis***Bendrojo pagrindinės informacijos dokumento skirsnis „Koks šis produktas?“**

Nukrypdami nuo 2 straipsnio 2 ir 3 dalių, skirsnyje „Koks šis produktas?“ MIPP ir DIP teikėjai pateikia:

- a) pagrindinių investavimo galimybių rūšių, taip pat rinkos segmentų ar priemonių rūšių aprašymą ir svarbiausius grąžą lemiančius veiksnius;
- b) pareiškimą, kuriame nurodo, kad investuotojų, kuriems ketinama parduoti MIPP ir DIP, tipas priklauso nuo pagrindinės investavimo galimybės;
- c) nuorodą, kur galima susipažinti su konkrečia informacija apie kiekvieną pagrindinę investavimo galimybę.

*12 straipsnis***Bendrojo pagrindinės informacijos dokumento skirsnis „Kokia yra rizika ir kokią grąžą galėčiau gauti?“**

1. Nukrypdami nuo 3 straipsnio 2 dalies a punkto ir 3 dalies, skirsnyje „Kokia yra rizika ir kokią grąžą galėčiau gauti?“ MIPP ir DIP teikėjai pateikia:

- a) visų MIPP ir DIP teikiamų pagrindinių investavimo galimybių rizikos klasių intervalą, naudodami suminį rizikos rodiklį nuo 1 iki 7, kaip nustatyta III priede;
- b) pareiškimą, kuriame nurodo, kad investicijų rizika ir grąža priklauso nuo pagrindinės investavimo galimybės;
- c) trumpą aprašymą, kaip MIPP ir DIP veiklos rezultatai apskritai priklauso nuo pagrindinių investavimo galimybių;
- d) nuorodą, kur galima susipažinti su konkrečia informacija apie kiekvieną pagrindinę investavimo galimybę.

2. Jeigu MIPP ir DIP teikėjai pagal 14 straipsnio 2 dalį naudoja pagrindinės informacijos investuotojams dokumentą, nurodydami 1 dalies a punkte nurodytas rizikos klases KIPVPS arba ne KIPVPS fondams, kaip pagrindinėms investavimo galimybėms, jie naudoja sintetinį rizikos ir grąžos rodiklį pagal Reglamento (ES) Nr. 583/2010 8 straipsnį.

▼B*13 straipsnis***Bendrojo pagrindinės informacijos dokumento skirsnis „Kokios yra išlaidos?“**

1. Nukrypdami nuo 5 straipsnio 1 dalies b punkto, skirsnyje „Kokios yra išlaidos?“ MIPP ir DIP teikėjai pateikia:

- a) MIPP ir DIP išlaidų intervalus VII priede nurodytose lentelėse „Išlaidos per tam tikrą laikotarpį“ ir „Išlaidų sudėtis“;
- b) pareiškimą, kuriame nurodo, kad neprofesionaliojo investuotojo patiriamos išlaidos priklauso nuo pagrindinės investavimo galimybės;
- c) nuorodą, kur galima susipažinti su konkrečia informacija apie kiekvieną pagrindinę investavimo galimybę.

2. Nepaisant 5 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytų reikalavimų ir nukrypstant nuo VI priedo 12–20 punktų, jeigu MIPP ir DIP teikėjai pagal 14 straipsnio 2 dalį naudoja pagrindinės informacijos investuotojams dokumentą, jie esamiems KIPVPS arba ne KIPVPS fondams gali taikyti VI priedo 21 punkte nustatytą metodiką.

3. Jeigu MIPP ir DIP teikėjai pagal 14 straipsnio 2 dalį naudoja pagrindinės informacijos investuotojams dokumentą, kuriame vienintelės pagrindinės investavimo galimybės yra KIPVPS arba ne KIPVPS fondai, nukrypdami nuo 5 straipsnio jie pagal Reglamento (ES) Nr. 583/2010 10 straipsnį gali nurodyti su MIPP ir DIP susijusių mokesčių intervalą.

*14 straipsnis***Konkreči informacija apie kiekvieną pagrindinę investavimo galimybę**

1. Pateikdami konkrečią informaciją, nurodytą 11, 12 ir 13 straipsniuose, MIPP ir DIP teikėjai nurodo visus šiuos kiekvienos pagrindinės investavimo galimybės duomenis:

- a) įspėjimą dėl supratimo, jei reikia;
- b) investavimo tikslus, priemones jiems pasiekti ir numatomą tikslinę rinką pagal 2 straipsnio 2 ir 3 dalis;
- c) suminį rizikos rodiklį, jo aprašomąjį paaiškinimą ir veiklos rezultatų scenarijus pagal 3 straipsnį;
- d) pateikia išlaidas pagal 5 straipsnį.

2. Nukrypdami nuo 1 dalies MIPP ir DIP teikėjai gali naudoti pagrindinės informacijos investuotojams dokumentą, parengtą pagal Direktyvos 2009/65/EB 78–81 straipsnius, ir šio deleguotojo reglamento 11–13 straipsnių taikymo tikslais nurodyti konkrečią informaciją, jeigu bent viena iš 1 dalyje nurodytų pagrindinių investavimo galimybių yra Reglamento (ES) Nr. 1286/2014 32 straipsnyje nurodytas KIPVPS arba ne KIPVPS fondas.

▼B

III SKYRIUS

**PAGRINDINĖS INFORMACIJOS DOKUMENTO PERŽIŪRA IR
TIKSLINIMAS***15 straipsnis***Peržiūra**

1. MIPP ir DIP teikėjai peržiūri pagrindinės informacijos dokumente teikiamą informaciją kiekvieną kartą, kai atsiranda pokyčių, kurie daro arba gali daryti reikšmingą poveikį pagrindinės informacijos dokumente pateiktai informacijai, ir bent jau kas dvylika mėnesių po pirminio pagrindinės informacijos dokumento paskelbimo.

2. Per 1 dalyje minėtą peržiūrą tikrinama, ar pagrindinės informacijos dokumente esanti informacija tebėra tiksli, teisinga, aiški ir neklaidinanti. Visų pirma tikrinama:

- a) ar pagrindinės informacijos dokumente esanti informacija atitinka bendruosius formos ir turinio reikalavimus pagal Reglamentą (ES) Nr. 1286/2014 arba specialiuosius šiame deleguotajame reglamente nustatytus formos ir turinio reikalavimus;
- b) ar pasikeitė MIPP ir DIP rinkos rizikos ar kredito rizikos matai, jeigu bendrasis tokių pokyčių poveikis yra toks, kad MIPP ir DIP reikia perkelti į kitą suminio rizikos rodiklio klasę, nei yra priskirta peržiūrimame pagrindinės informacijos dokumente;
- c) ar vidutinė MIPP ir DIP nuosaikaus veiklos rezultatų scenarijaus grąža, išreikšta kaip metinė grąža procentais, pasikeitė daugiau kaip penkiais procentiniais punktais.

3. Taikydami 1 dalį MIPP ir DIP teikėjai įdiegia ir taiko tinkamus procesus per visą MIPP ir DIP galiojimo laikotarpį, kol tie produktai siūlomi neprofesionaliesiems investuotojams, kad būtų galima nedelsiant nustatyti aplinkybes, galinčias nulemti pokytį, kuris daro arba gali padaryti poveikį pagrindinės informacijos dokumente teikiamos informacijos tikslumui, teisingumui ar aiškumui.

*16 straipsnis***Patikslinimas**

1. MIPP ir DIP teikėjai nedelsdami patikslina pagrindinės informacijos dokumentą, jeigu atliekant peržiūrą pagal 15 straipsnį padaroma išvada, kad pagrindinės informacijos dokumente reikia padaryti pakeitimus.

2. MIPP ir DIP teikėjai užtikrina, kad būtų atnaujinti visi pagrindinės informacijos dokumento skirsniai, kuriuose turi būti padaryti tokie pakeitimai.

3. MIPP ir DIP teikėjas savo interneto svetainėje skelbia patikslintą pagrindinės informacijos dokumentą.

▼ B

IV SKYRIUS

PAGRINDINĖS INFORMACIJOS DOKUMENTO PATEIKIMAS

17 straipsnis

Pateikimo laiku sąlygos

1. Asmuo, konsultuojantis MIPP ir DIP klausimais arba jį parduodantis, pateikia pagrindinės informacijos dokumentą pakankamai anksti, kad iki tol, kol bus susaistyti bet kokios su tuo MIPP ir DIP susijusios sutarties ar pasiūlymo, neprofesionalieji investuotojai turėtų pakankamai laiko susipažinti su dokumentu, nesvarbu, ar neprofesionaliajam investuotojui numatomas ar nenumatomas atsisakymo laikotarpis.

2. Taikydamas 1 dalį asmuo, konsultuojantis MIPP ir DIP klausimais arba jį parduodantis, įvertina laiką, kurio reikia kiekvienam neprofesionaliajam investuotojui pagrindinės informacijos dokumentui išnagrinėti, ir atsižvelgia į šiuos aspektus:

- a) neprofesionaliojo investuotojo žinias ir patirtį, susijusią su MIPP ir DIP arba su panašaus pobūdžio MIPP ir DIP, arba su rizika, panašia į tą, kurią kelia MIPP ir DIP;
- b) MIPP ir DIP sudėtingumą;
- c) jeigu konsultacijos prašoma arba pardavimas vykdomas neprofesionaliojo investuotojo iniciatyva, neprofesionaliojo investuotojo aiškiai nurodytą poreikį skubiai sudaryti siūlomą sutartį ar pasinaudoti pasiūlymu.

18 straipsnis

Baigiamoji nuostata

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2018 m. sausio 1 d.

▼ M2

14 straipsnio 2 dalis taikoma iki 2021 m. gruodžio 31 d.

▼ B

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

I PRIEDAS

PAGRINDINĖS INFORMACIJOS DOKUMENTO ŠABLONAS

MIPP ir DIP teikėjai laikosi šablone išdėstytos skirsnių tvarkos ir antraštinių dalių, bet šablone nenustatyti konkrečių skirsnių ilgio ir puslapių pertraukimo vietų parametrai, o didžiausia bendra atspausdinto šablono apimtis negali viršyti trijų A4 formato puslapių.

Pagrindinės informacijos dokumentas	
Tikslas	Šiame dokumente pateikiama pagrindinė informacija apie šį investicinį produktą. Tai nėra rinkodaros medžiaga. Pateikti šią informaciją reikalaujama įstatymu siekiant padėti jums suprasti šio produkto pobūdį, riziką, sąnaudas, galimą pelną bei nuostolius ir padėti jį palyginti su kitais produktais.
Produktas	[Produkto pavadinimas][MIPP ir DIP teikėjo pavadinimas][jei taikytina: ISIN ar UPI][MIPP ir DIP teikėjo interneto svetainė] Dėl papildomos informacijos prašom kreiptis telefonu [telefono numeris] [MIPP ir DIP teikėjo kompetentinga institucija PID klausimais][PID parengimo data]
	[Įspėjimas (jei taikytina) Jūs ketinate įsigyti produktą, kuris nėra paprastas ir kurį gali būti sudėtinga suprasti]
Koks šis produktas?	
Rūšis	
Tikslai	
Numatomas neprofesionalusis investuotojas	
	[Draudimo išmokos ir išlaidos]
Kokia yra rizika ir kokią grąžą galėčiau gauti?	
Rizikos rodiklis	Rizikos ir grąžos pobūdžio aprašymas Suminis rizikos rodiklis III priede nustatytas SRR šablonas ir aprašomieji paaiškinimai, įskaitant didžiausių galimų nuostolių paaiškinimą: ar galiu prarasti visą investuotą kapitalą? Ar prisiimu papildomų finansinių įsipareigojimų ar pareigų riziką? Ar numatyta kapitalo apsauga nuo rinkos rizikos?
Veiklos rezultatų scenarijai	V priede pateikti veiklos rezultatų scenarijų šablonai ir aprašomieji paaiškinimai, įskaitant prirėkus svarbią informaciją apie grąžos neprofesionaliesiems investuotojams sąlygas arba nustatytas veiklos rezultatų viršutines ribas, ir pareiškimas, kad neprofesionaliojo investuotojo buveinės valstybės narės mokesčių teisės aktai gali turėti poveikio faktinei išmokai.

▼ B**Kas atsitinka, jei [MIPP ir DIP teikėjo pavadinimas] negali sumokėti išmokų?**

Informacija, ar yra garantijų sistema, garanto ar investuotojo kompensavimo sistemos valdytojo pavadinimas, įskaitant apdraustos ir neapdraustos rizikos rūšis.

Kokios yra išlaidos?

Išlaidos per tam tikrą laikotarpį Šablonas ir aprašomieji paaiškinimai pagal VII priedą

Išlaidų sudėtis Šablonas ir aprašomieji paaiškinimai pagal VII priedą
Aprašomieji paaiškinimai, kokią informaciją apie kitas platinimo išlaidas reikia pateikti.

Kiek laiko turėčiau jį laikyti ir ar galiu pinigus pasiimti anksčiau?**Rekomenduojamas [reikalaujamas minimalus] laikymo laikotarpis: [x]**

Informacija apie tai, ar galima atsiimti investicijas prieš terminą, apie tokio atsiėmimo sąlygas ir taikytinus mokesčius ir baudas, jei yra. Informacija apie pasekmes, jei išgryninimas atliekamas prieš pasibaigiant terminui arba rekomenduojamam laikymo laikotarpiui.

Kaip galima pateikti skundą?**Kita svarbi informacija**

II PRIEDAS

RIZIKOS PATEIKIMO METODIKA

1 DALIS

Rinkos rizikos vertinimas

Rinkos rizikos mato (RRM) nustatymas

1. Rinkos rizika vertinama pagal metinį kintamumą, atitinkantį rizikos vertę (VaR), esant 97,5 proc. patikimumo lygiui per rekomenduojamą laikymo laikotarpį, nebent būtų nurodyta kitaip. Rizikos vertė (VaR) – tai investuotos sumos dalis procentais, kuri grąžinama neprofesionaliajam investuotojui.
2. MIPP ir DIP priskiriami prie RRM klasių remiantis šia lentele:

RRM klasė	Rizikos vertę atitinkantis kintamumas (VEV)
1	< 0,5 %
2	0,5 % – 5,0 %
3	5,0 % – 12 %
4	12 % – 20 %
5	20 % – 30 %
6	30 % – 80 %
7	>80 %

MIPP ir DIP kategorijų nustatymas rinkos rizikos vertinimo tikslais

3. Siekiant nustatyti rinkos riziką, MIPP ir DIP suskirstomi į keturias kategorijas.
4. 1 kategorija apima:
 - (a) MIPP ir DIP, kurių investuotojai galėtų prarasti didesnę sumą nei investavo;
 - (b) MIPP ir DIP, priskirti prie vienos iš Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/65/ES ⁽¹⁾ I priedo C skirsnio 4–10 punktuose išvardytų kategorijų;
 - (c) MIPP ir DIP arba MIPP ir DIP pagrindinės investicijos, kurių kaina nustatoma rečiau nei kartą per mėnesį arba kuriems nėra tinkamo lyginamojo standarto ar rodiklio, arba kurių tinkamo lyginamojo standarto ar rodiklio kaina nustatoma rečiau nei kartą per mėnesį.
5. Prie 2 kategorijos priskiriami MIPP ir DIP, kurie tiesiogiai arba sintetiškai teikia ne finansinio sverto poziciją, susijusią su pagrindinių investicijų kainomis, arba finansinio sverto poziciją, susijusią su pagrindinėmis investicijomis ir užtikrinančią pastovų tų pagrindinių investicijų kainų vertės kartinį, kai žinomos bent 2 metų istorinės dienos MIPP ir DIP kainos, 4 metų istorinės savaitės kainos arba 5 metų mėnesio kainos, arba kai yra tinkami lyginamieji standartai ar rodikliai, jeigu tokie lyginamieji standartai ar rodikliai atitinka vienodus istorinių kainų laikotarpio trukmės ir dažnio kriterijus.

⁽¹⁾ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES dėl finansinių priemonių rinkų, kuria iš dalies keičiamos Direktyva 2002/92/EB ir Direktyva 2011/61/ES (OL L 173, 2014 6 12, p. 349).

▼B

6. Prie 3 kategorijos priskiriami MIPP ir DIP, kurių vertės atitinka pagrindinių investicijų kainas, bet ne kaip pastovų tų pagrindinių investicijų kainų vertės kartotinį, kai žinomos bent 2 metų pagrindinio turto dienos kainos, 4 metų savaitės kainos arba 5 metų mėnesio kainos, arba kai yra tinkami lyginamieji standartai ar rodikliai, jeigu tokie lyginamieji standartai ar rodikliai atitinka vienodus istorinių kainų laikotarpio trukmės ir dažnio kriterijus.
7. Prie 4 kategorijos priskiriami MIPP ir DIP, kurių vertės iš dalies priklauso nuo rinkoje nestebimų veiksnių, įskaitant draudimo principu pagrįstus MIPP ir DIP, kuriais dalis MIPP ir DIP teikėjo pelno paskirstoma neprofesionaliesiems investuotojams.

Tinkamų lyginamųjų standartų ar rodiklių naudojimas MIPP ir DIP kategorijoms nurodyti

Jeigu MIPP ir DIP teikėjas naudoja tinkamus lyginamuosius standartus ar rodiklius, šie lyginamieji standartai ar rodikliai turi atitikti MIPP ir DIP veiklos rezultatus lemiantį turtą ar pozicijas. MIPP ir DIP teikėjas dokumentuoja tokių lyginamųjų standartų ar rodiklių naudojimą.

RRM klasės nustatymas 1 kategorijos MIPP ir DIP

8. 1 kategorijos MIPP ir DIP rinkos rizikos mato klasė yra 7, išskyrus šio priedo 4 punkto c papunktyje nurodytus MIPP ir DIP, kurių RRM klasė yra 6.

RRM klasės nustatymas 2 kategorijos MIPP ir DIP

9. Rizikos vertė apskaičiuojama nuo stebimo MIPP ir DIP arba jo lyginamojo standarto ar rodiklio grąžos paskirstymo momentų per pastaruosius 5 metus. Minimalus stebėjimo dažnis yra kas mėnesį. Jeigu žinomos dienos kainos, stebima kasdien. Jeigu žinomos savaitės kainos, stebima kas savaitę. Jeigu žinomos dviejų savaičių kainos, stebima du kartus per mėnesį.
10. Jeigu dienos kainų duomenų už 5 metus nėra, galima taikyti trumpesnę laikotarpį. Siekiant kasdien stebėti MIPP ir DIP arba jo lyginamojo standarto ar rodiklio kainą, reikia bent 2 metų stebimos grąžos. Siekiant kas savaitę stebėti MIPP ir DIP kainą, reikia bent 4 metų stebėjimų duomenų. Siekiant MIPP ir DIP kainą stebėti kas mėnesį, reikia bent 5 metų laikotarpio stebėjimų duomenų.
11. Kiekvieno laikotarpio grąža apibrėžiama kaip natūralus uždarymo kainos einamojo laikotarpio pabaigoje ir uždarymo kainos ankstesnio laikotarpio pabaigoje santykio logaritmas.
12. Rizikos vertės (VaR) matas grąžos intervale nustatomas naudojant Kornišo ir Fišerio skleidinį:

$$\text{VaR}_{\text{GRĄŽOS INTERVALAS}} = \sigma\sqrt{N} * (-1,96 + 0,474 * \mu_1/\sqrt{N} - 0,0687 * \mu_2/N + 0,146 * \mu_1^2/N) - 0,5 \sigma^2 N$$

kur N – prekybos laikotarpių per rekomenduojamą laikymo laikotarpį skaičius, o σ , μ_1 , μ_2 – atitinkamai kintamumas, asimetrija ir ekscesas, įvertinti nuo grąžos paskirstymo. Kintamumas, asimetrija ir ekscesas apskaičiuojami nuo įvertintų grąžos paskirstymo momentų taip:

— nulinis momentas, M_0 – stebėjimų skaičius per laikotarpį, kaip nustatyta šio priedo 10 punkte

— pirmasis momentas, M_1 – visos stebimos imties grąžos vidurkis

▼B

— antrasis M_2 , trečiasis M_3 ir ketvirtasis M_4 momentai apibrėžiami standartiškais:

$$M_2 = \sum_i (r_i - M_1)^2 / M_0,$$

$$M_3 = \sum_i (r_i - M_1)^3 / M_0,$$

$$M_4 = \sum_i (r_i - M_1)^4 / M_0,$$

kur r_i – grąža, įvertinta per grąžos istorijos i -ąjį laikotarpį

— kintamumas, σ , nustatomas pagal $\sqrt{M_2}$.

— asimetrija, μ_1 , lygi M_3/σ^3 .

— ekscesas, μ_2 , lygus $M_4/\sigma^4 - 3$.

13. VEV nustatomas taip:

▼C1

$$VEV = \left\{ \sqrt{(3,842 - 2 * VaR_{GRĄŽOS\ INTERVALAS})} - 1,96 \right\} / \sqrt{T}$$

▼B

kur T – rekomenduojamo laikymo laikotarpio trukmė metais.

14. MIPP ir DIP, valdomiems pagal konkrečių grąžos tikslų siekiančią investicinę politiką ar strategiją, pagal kurią daromos lanksčios investicijos į įvairių klasių finansinį turtą (pvz., ir į akcijų, ir į fiksuotų pajamų rinkas), taikytinas VEV nustatomas taip:

(a) jeigu investicijų politika per šio priedo 10 punkte nurodytą laikotarpį nebuvo tikslinama, taikytinas VEV yra didžiausias iš šių VEV dydžių:

i) pagal šio priedo 9–13 punktus apskaičiuojamas VEV;

ii) pro forma turto derinio grąžos VEV, atitinkantis referencinį fondo turto paskirstymą skaičiavimo metu;

iii) VEV, atitinkantis fondo rizikos ribą, jei yra ir jei tinkama;

(b) jeigu investicijų politika buvo tikslinama per šio priedo 10 punkte nurodytą laikotarpį, taikytinas VEV yra didžiausias iš a papunkčio ii ir iii dalyse nurodytų VEV dydžių.

15. MIPP ir DIP priskiriami prie RRM klasės, kaip nustatyta pagal šio priedo 2 punktą, atsižvelgiant į VEV. Jeigu yra tik MIPP ir DIP mėnesio kainos duomenys, pagal šio priedo 2 punktą priskiriama RRM klasė padidinama viena papildoma klase.

RRM klasės nustatymas 3 kategorijos MIPP ir DIP

16. Rizikos vertė kainų intervale apskaičiuojama nuo MIPP ir DIP verčių paskirstymo rekomenduojamo laikymo laikotarpio pabaigoje. Paskirstymas gaunamas modeliuojant kainą ar kainas, pagal kurias nustatoma MIPP ir DIP vertė, rekomenduojamo laikymo laikotarpio pabaigoje. Rizikos vertė yra MIPP ir DIP vertė esant 97,5 proc. patikimumo lygiui rekomenduojamo laikymo laikotarpio pabaigoje, diskontuota iki dabartinės datos taikant tikėtiną nerizikingą diskonto veiksnį nuo dabartinės datos iki rekomenduojamo laikymo laikotarpio pabaigos.

▼B

17. VEV nustatomas taip:

▼C1

$$VEV = \left\{ \sqrt{(3,842 - 2 * \ln(VaR_{KAINŲ\ INTERVALAS}))} - 1,96 \right\} / \sqrt{T}$$

▼B

kur T – rekomenduojamo laikymo laikotarpio trukmė metais. Tik jeigu pagal modeliuojamą situaciją produktas pareikalaujamas arba panaikinamas prieš pasibaigiant rekomenduojam laikymo laikotarpiui, skaičiuojant atsižvelgiama į laikotarpį iki pareikalavimo ar panaikinimo metais.

18. MIPP ir DIP priskiriami prie RRM klasės, kaip nustatyta šio priedo 2 punkte, atsižvelgiant į VEV. Jeigu yra tik MIPP ir DIP mėnesio kainos duomenys, pagal šio priedo 2 punktą priskiriama RRM klasė padidinama viena papildoma klase.

19. Minimalus modeliuojamų situacijų skaičius – 10 000.

20. Modeliuojama savirankos būdu tikėtiną pagrindinių MIPP ir DIP sutarčių kainų ar kainų lygių paskirstymą nustatant iš stebimo šių sutarčių grąžos paskirstymo numatant pakeitimo galimybę.

21. Šio priedo 16–20 punktuose nurodyto modeliavimo tikslais yra dviejų rūšių rinkos stebiniai, į kuriuos galima atsižvelgti nustatant MIPP ir DIP vertę: momentinės kainos (arba kainų lygiai) ir kreivės.

22. Kiekvieną kartą modeliuodamas momentinę kainą (ar lygį), MIPP ir DIP teikėjas:

- (a) apskaičiuoja kiekvieno stebimo laikotarpio per pastaruosius 5 metus arba šio priedo 6 punkte nurodytus metus grąžą remdamasis kainos kiekvieno laikotarpio pabaigoje, padalytos iš kainos ankstesnio laikotarpio pabaigoje, logaritmu;
- (b) atsitiktinai atrenka vieną stebimą laikotarpį, kuris atitinka visų kiekvieno modeliuojamo laikotarpio per rekomenduojamą laikymo laikotarpį pagrindinių sutarčių grąžą (tas pats stebimas laikotarpis atliekant tą patį modeliavimą gali būti naudojamas daugiau nei vieną kartą);
- (c) apskaičiuoja kiekvienos sutarties grąžą susumuodamas pasirinktų laikotarpių grąžą ir koreguodamas šią grąžą, siekdamas užtikrinti, kad pagal modeliuojamą grąžos paskirstymą vertinama tikėtina grąža rizikos požiūriu būtų neutrali tikėtina grąža per rekomenduojamą laikymo laikotarpį. Galutinė grąžos vertė nustatoma taip:

$$\text{Grąža} = E [\text{Grąža}_{\text{neutrali rizikos požiūriu}}] - E [\text{Grąža}_{\text{įvertinta}}] - 0,5 \sigma^2 N - \rho \sigma_{\text{ccy}} N$$

kur:

— antrasis narys yra stebimos grąžos vidurkio poveikio korekcija;

— trečiasis narys yra stebimos grąžos nuokrypio poveikio korekcija;

— paskutinis narys yra kvanto poveikio korekcija, jeigu vykdymo valiuta skiriasi nuo turto valiutos. Korekcijos nariai yra šie:

ρ – turto kainos ir atitinkamo valiutos kurso koreliacija, įvertinta per rekomenduojamą laikymo laikotarpį;

▼B

σ – įvertintas turto kintamumas;

σ_{ccy} – įvertintas valiutos kurso kintamumas.

- (d) apskaičiuoja kiekvienos pagrindinės sutarties kainą pagal eksponentinę grąžą.
23. Kreivėms atliekama pagrindinių komponentų analizė (PKA) siekiant užtikrinti, kad kiekvieno kreivės taško judėjimo modeliavimas per ilgą laikotarpį galiausiai sudarytų nuoseklią kreivę.

(a) PKA atliekama taip:

- i) surenkami istoriniai duomenys apie terminų taškus, pagal kuriuos nubrėžiama kiekvieno prekybos laikotarpio kreivė per pastaruosius 5 metus arba šio priedo 6 punkte nurodytus metus;
- ii) užtikrinama, kad kiekvienas termino taškas būtų teigiamas; jeigu yra neigiamas termino taškas, visi terminų taškai perkeliama mažiausiu sveiku skaičiumi ar procentine dalimi siekiant užtikrinti teigiamas visų terminų taškų vertes;
- iii) apskaičiuojama kiekvieno laikotarpio grąža kiekvienam termino taškui remiantis natūraliu kainos (lygio) kiekvieno stebimo laikotarpio pabaigoje ir kainos (lygio) ankstesnio laikotarpio pabaigoje santykio logaritmu;
- iv) koreguojama grąža, stebima kiekviename termino taške, kad galutinis grąžos vidurkis visuose terminų taškuose būtų nulis;
- v) apskaičiuojama kovariacijos matrica tarp įvairių terminų susumuojant grąžos vertes;
- vi) apskaičiuojami kovariacijos matricos tikriniai vektoriai ir tikrinės vertės;
- vii) atrenkami tikriniai vektoriai, atitinkantys tris didžiausias tikrines vertes;
- viii) formuojama 3 stulpelių matrica, kurios pirmajame stulpelyje yra didžiausios tikrinės vertės tikrinis vektorius; viduriniame stulpelyje – antrosios didžiausios tikrinės vertės tikrinis vektorius; paskutiniame stulpelyje – trečiosios didžiausios tikrinės vertės tikrinis vektorius;
- ix) projektuojama grąža pagal 3 pagrindinius tikrinius vektorius, apskaičiuotus atliekant pirmesnę veiksmą, pagal iv dalį gautą $N \times M$ grąžos matricą dauginant iš pagal viii dalį gautos $M \times 3$ tikrinių vektorių matricos;
- x) apskaičiuojama grąžos matrica, kuri būtų naudojama modeliuojant, ix dalies rezultatus dauginant iš pagal viii dalį gautos transponuotosios tikrinių vektorių matricos. Tai vertės, naudojamos modeliuojant.

(b) Kreivė modeliuojama taip:

- i) laiko etapas modelyje yra vienas laikotarpis. Kiekvienam stebėjimo laikotarpiui per rekomenduojamą laikymo laikotarpį reikia atsitiktinai pasirinkti apskaičiuotosios grąžos matricos eilutę. Kiekvieno termino taško T grąža yra pasirinktų termino tašką T atitinkančio stulpelio eilučių suma;
- ii) modeliuojamas kiekvieno termino taško T lygis yra dabartinis lygis termino taške T .

— padaugintas iš modeliuojamos grąžos eksponentės,

▼B

- koreguojamas atsižvelgiant į visus poslinkius siekiant užtikrinti teigiamas viso termino taško vertes ir
 - koreguojamas, kad tikėtinas vidurkis atitiktų dabartinį tikėtiną lygį termino taške *T* rekomenduojamo laikymo laikotarpio pabaigoje.
24. 3 kategorijos MIPP ir DIP, kuriems būdinga besąlygiška kapitalo apsauga, MIPP ir DIP teikėjas gali daryti prielaidą, jog rizikos vertė esant 97,5 proc. patikimumo lygiui lygi besąlygiškos kapitalo apsaugos lygiui rekomenduojamo laikymo laikotarpio pabaigoje, diskontuota iki dabartinės datos taikant tikėtiną nerizikingą diskonto veiksnį.

RRM klasės nustatymas 4 kategorijos MIPP ir DIP

25. Jeigu MIPP ir DIP veiklos rezultatai priklauso nuo rinkoje nestebimo veiksnio ar veiksnių arba yra tam tikru mastu kontroliuojami MIPP ir DIP teikėjo (arba kai tas pats yra pasakytina apie MIPP ir DIP sudedamąją dalį), MIPP ir DIP teikėjas atsižvelgia į tą veiksnį ar veiksnius laikydamasis šiame skirsnyje išdėstyto metodo.
26. Nustatomos įvairios MIPP ir DIP sudedamosios dalys, svarbios MIPP ir DIP veiklos rezultatams, kad tos sudedamosios dalys, kurios nėra visiškai arba iš dalies priklausomos nuo rinkoje nestebimo veiksnio ar veiksnių, būtų vertinamos remiantis atitinkamais šiame priede išdėstytais metodais, taikytiniais 1, 2 ar 3 kategorijos MIPP ir DIP. Kiekvienai tokiai sudedamajai daliai apskaičiuojamas VEV.
27. MIPP ir DIP sudedamoji dalis, kuri visiškai arba iš dalies priklauso nuo rinkoje nestebimo veiksnio ar veiksnių, atitinka griežtus pripažintus sektoriaus ir reguliavimo standartus, kurie taikomi nustatant atitinkamą tikėtiną šių veiksnių ateities poveikį ir galimą su juo susijusį netikrumą. Jeigu sudedamoji dalis nėra visiškai priklausoma nuo rinkoje nestebimo veiksnio, į tokius rinkos veiksnius atsižvelgiama taikant savirankos metodiką, kaip numatyta 3 kategorijos MIPP ir DIP. MIPP ir DIP sudedamosios dalies VEV nustatomas derinant savirankos metodiką ir griežtus pripažintus sektoriaus ir reguliavimo standartus, kurie taikomi nustatant atitinkamą tikėtiną šių rinkoje nestebimų veiksnių ateities poveikį.
28. Kiekvienos MIPP ir DIP sudedamosios dalies VEV vertinamas proporcingai, kad būtų nustatytas bendrasis MIPP ir DIP VEV. Vertinant sudedamąsias dalis, atsižvelgiama į produkto savybes. Prireikus remiamasi produktų rinkos rizikos mažinimo algoritmais ir su teise dalytis pilną susijusios sudedamosios dalies ypatumais.
29. 4 kategorijos MIPP ir DIP, kuriems būdinga besąlygiška kapitalo apsauga, MIPP ir DIP teikėjas gali daryti prielaidą, kad rizikos vertė esant 97,5 proc. patikimumo lygiui lygi besąlygiškos kapitalo apsaugos lygiui rekomenduojamo laikymo laikotarpio pabaigoje, diskontuota iki dabartinės datos taikant tikėtiną nerizikingą diskonto veiksnį.

2 DALIS

Kredito rizikos vertinimo metodika**I. BENDRIEJI REIKALAVIMAI**

30. Laikoma, kad MIPP ir DIP arba jo pagrindinės investicijos ar pozicijos kelia kredito riziką, jeigu MIPP ir DIP arba jo pagrindinių investicijų ar pozicijų grąža priklauso nuo teikėjo arba šalies, kuri privalo mokėti atitinkamas tiesiogines arba netiesiogines išmokas investuotojui, kreditingumo. MIPP ir DIP, kurio RRM yra 7, kredito rizikos vertinti nereikia.
31. Jeigu subjektas tiesiogiai įsipareigoja mokėti neprofesionaliajam investuotojui už MIPP ir DIP, vertinama tiesiogiai įsipareigojančiojo asmens kredito rizika.

▼B

32. Jeigu visus įsipareigojančiojo asmens arba vieno ar kelių netiesiogiai įsipareigojančiųjų asmenų mokėjimo įsipareigojimus besąlygiškai ir neatšaukiamai garantuoja kitas subjektas (garantas), gali būti remiamasi garanto kredito rizikos vertinimu, jeigu jis yra palankesnis nei atitinkamo įsipareigojančiojo asmens ar įsipareigojančiųjų asmenų kredito rizikos vertinimas.
33. Jeigu MIPP ir DIP turi poziciją pagrindinių investicijų ar metodų atžvilgiu, įskaitant MIPP ir DIP, kurie patys kelia kredito riziką arba savo ruožtu yra pagrindinės investicijos, keliančios kredito riziką, kredito rizika vertinama atsižvelgiant ir į paties MIPP ir DIP, ir į pagrindinių investicijų ar pozicijų (įskaitant pozicijas kitų MIPP ir DIP atžvilgiu) keliamą kredito riziką taikant skaidrumo metodą ir prireikus atliekant pakopinį vertinimą.
34. Jeigu kredito rizika kyla tik pagrindinių investicijų ar pozicijų (įskaitant pozicijas kitų MIPP ir DIP atžvilgiu) lygmeniu, kredito rizika vertinama ne paties MIPP ir DIP, o tų pagrindinių investicijų ar pozicijų lygmeniu taikant skaidrumo metodą. Jeigu MIPP ir DIP yra kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektas (KIPVPS) arba alternatyvaus investavimo fondas (AIF), laikoma, kad pats KIPVPS ar AIF nekelia kredito rizikos, ir prireikus vertinamos KIPVPS ar AIF pagrindinės investicijos ar pozicijos.
35. Jeigu MIPP ir DIP turi poziciją kelių pagrindinių investicijų su kredito rizikos pozicija atžvilgiu, kiekvienos pagrindinės investicijos, kurios pozicija atitinka 10 arba daugiau procentų viso MIPP ir DIP turto ar vertės, keliamą kredito riziką vertinama atskirai.
36. Vertinant kredito riziką laikoma, kad pagrindinės investicijos ar pozicijos biržos išvestinių finansinių priemonių arba tarpuskaitinių nebiržinių išvestinių finansinių priemonių atžvilgiu kredito rizikos nekelia. Laikoma, kad kredito rizikos nekyla ir tuo atveju, kai pozicija yra visiškai ir tinkamai užtikrinta arba kai neužtikrintos kredito riziką keliančios pozicijos sudaro mažiau nei 10 proc. viso MIPP ir DIP turto ar vertės.

II. KREDITO RIZIKOS VERTINIMAS

Įsipareigojančiųjų asmenų kredito rizikos vertinimas

37. Jei įmanoma, MIPP ir DIP teikėjas *ex ante* skiria vieną ar kelias išorines kredito rizikos vertinimo institucijas (ECAI), sertifikuotas arba registruotas Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijoje (ESMA) pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1060/2009⁽¹⁾, kurių kredito rizikos vertinimais bus nuosekliai remiamasi atliekant kredito rizikos vertinimą. Jeigu pagal tą politiką yra daug kredito rizikos vertinimų, remiamasi vidutiniu reitingu, renkantis mažesnę iš dviejų vidutinių verčių, jeigu vertinimų skaičius yra lyginis.
38. MIPP ir DIP kredito rizikos lygis ir kiekvienas atitinkamas įsipareigojantysis asmuo vertinamas remiantis (kai taikytina):
 - (a) ECAI MIPP ir DIP priskirtu kredito rizikos vertinimu;
 - (b) ECAI atitinkamam įsipareigojančiajam asmeniui priskirtu kredito rizikos vertinimu;
 - (c) jeigu nėra kredito rizikos vertinimo pagal a arba b papunktį ar abu papunkčius, nustatytuoju kredito rizikos vertinimu, kaip nurodyta šio priedo 43 punkte.

⁽¹⁾ 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1060/2009 dėl kredito reitingų agentūrų (OL L 302, 2009 11 17, p. 1).

▼B

Kredito rizikos vertinimų susiejimas su kredito kokybės žingsniais

39. ECAI parengti kredito rizikos vertinimai susiejami su objektyvia kredito kokybės žingsnių skale remiantis Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2016/1800 ⁽¹⁾.
40. Kai kredito rizika vertinama taikant skaidrumo metodą, priskirtas kredito kokybės žingsnis atitinka kiekvieno atitinkamo įsipareigojančiojo asmens, kurio kredito riziką reikia įvertinti, kredito kokybės žingsnių svertinį vidurkį, nustatytą proporcingai pagal visą su jais susijusį atitinkamą turtą.
41. Pakopinio kredito rizikos vertinimo atveju visos kredito rizikos pozicijos vertinamos atskirai, sluoksniais, o priskirtas kredito kokybės žingsnis yra aukščiausias kredito kokybės žingsnis, pavyzdžiui, renkantis iš 1 kredito kokybės žingsnio ir 3 kredito kokybės žingsnio, aukštesnysis bus 3.
42. Pagal šio priedo 38 punktą kredito kokybės žingsnis koreguojamas pagal MIPP ir DIP terminą arba rekomenduojamą laikymo laikotarpį, remiantis toliau pateikta lentele, išskyrus atvejus, kai priskirtas tą terminą ar rekomenduojamą laikymo laikotarpį atspindintis kredito rizikos vertinimas):

Kredito kokybės žingsnis pagal šio priedo 38 punktą	Pakoreguotas kredito kokybės žingsnis, kai MIPP ir DIP terminas arba rekomenduojamas laikymo laikotarpis, jeigu MIPP ir DIP terminas nenustatytas, yra iki vienerių metų	Pakoreguotas kredito kokybės žingsnis, kai MIPP ir DIP terminas arba rekomenduojamas laikymo laikotarpis, jeigu MIPP ir DIP terminas nenustatytas, yra nuo vienerių iki dvylikos metų	Pakoreguotas kredito kokybės žingsnis, kai MIPP ir DIP terminas arba rekomenduojamas laikymo laikotarpis, jeigu MIPP ir DIP terminas nenustatytas, yra ilgesnis nei dvylika metų
0	0	0	0
1	1	1	1
2	1	2	2
3	2	3	3
4	3	4	5
5	4	5	6
6	6	6	6

43. Jeigu įsipareigojantis asmuo neturi išorės kredito rizikos vertinimo, nustatytasis kredito rizikos vertinimas, kaip nurodyta šio priedo 38 punkte, yra toks:

⁽¹⁾ 2016 m. spalio 11 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/1800, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/138/EB nustatomi techniniai įgyvendinimo standartai, susiję su išorinių kredito rizikos vertinimo institucijų kredito rizikos vertinimų susiejimu su objektyvia kredito kokybės žingsnių skale (OL L 275, 2016 10 12, p. 19).

▼B

(a) 3 kredito kokybės žingsnis, jeigu įsipareigojantysis asmuo reguliuojamas kaip kredito įstaiga arba draudimo įmonė pagal taikytiną Sąjungos teisę arba Sąjungos teisei lygiaverte laikomą teisinę sistemą ir jeigu valstybės narės, kurioje įsteigtas įsipareigojantysis asmuo, reitingas būtų 3 kredito kokybės žingsnis;

(b) 5 kredito kokybės žingsnis visiems kitiems įsipareigojantiems asmenims.

III. KREDITO RIZIKOS MATAS

44. MIPP ir DIP priskiriamas nuo 1 iki 6 kredito rizikos matas (KRM) remiantis šio priedo 45 punkte pateikta atitikmenų lentelė ir, kai tinka, taikant kredito rizikos mažinimo veiksmus pagal šio priedo 46, 47, 48 ir 49 punktus arba kredito rizikos didinimo veiksmus pagal šio priedo 50 ir 51 punktus.

45. Kredito kokybės žingsnių ir KRM atitikmenų lentelė:

Pakoreguotas kredito kokybės žingsnis	Kredito rizikos matas
0	1
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6

46. Gali būti priskiriamas 1 lygus KRM, jeigu MIPP ir DIP turtas arba atitinkamas užstatas ar turtas, kuriuo užtikrinami MIPP ir DIP mokėjimo įsipareigojimai, yra:

(a) visada iki termino tapatūs MIPP ir DIP mokėjimo įsipareigojimams investuotojams;

(b) laikomi trečiosios šalies atskiroje sąskaitoje tokiomis sąlygomis, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2011/61/ES ⁽¹⁾ arba Direktyvoje 2014/91/ES ⁽²⁾, ir

(c) jokiais aplinkybėmis neprieinami jokiems kitiems teikėjo kreditoriams pagal taikytinus teisės aktus.

47. Gali būti priskiriamas 2 lygus KRM, jeigu MIPP ir DIP turtas arba atitinkamas užstatas ar turtas, kuriuo užtikrinami MIPP ir DIP mokėjimo įsipareigojimai, yra:

(a) visada iki termino tapatūs MIPP ir DIP mokėjimo įsipareigojimams investuotojams;

⁽¹⁾ 2011 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/61/ES dėl alternatyvaus investavimo fondų valdytojų, kuria iš dalies keičiami direktyvos 2003/41/EB ir 2009/65/EB bei reglamentai (EB) Nr. 1060/2009 ir (ES) Nr. 1095/2010 (OL L 174, 2011 7 1, p. 1).

⁽²⁾ 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/91/ES, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2009/65/EB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIPVPS), derinimo nuostatos, kiek tai susiję su depozitoriumo funkcijomis, atlyginimų politika ir sankcijomis (OL L 257, 2014 8 28, p. 186).

▼B

- (b) nustatyti ir laikomi sąskaitose ar registruose pagal taikytinus teisės aktus, be kita ko, pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/138/EB ⁽¹⁾ 275 ir 276 straipsnius ir
- (c) tokie, kad neprofesionaliųjų investuotojų reikalavimai yra didesnio prioriteto nei kitų MIPP ir DIP teikėjo arba šalies, kuri privalo tiesiogiai arba netiesiogiai mokėti atitinkamas išmokas investuotojui, kreditorių reikalavimai.
48. Jeigu kredito rizika vertinama taikant skaidrumo ar pakopinį metodą, vertinant kiekvieno pagrindinio įsipareigojančiojo asmens kredito riziką gali būti taikomi ir šio priedo 46 ir 47 punktuose numatyti kredito rizikos mažinimo veiksniai.
49. Jeigu MIPP ir DIP negali atitikti šio priedo 47 punkte išvardytų kriterijų, pagal šio priedo 45 punktą priskiriamas KRM gali būti sumažintas viena klase, jeigu neprofesionaliųjų investuotojų reikalavimai yra didesnio prioriteto nei įprastų MIPP ir DIP teikėjo arba šalies, kuri privalo tiesiogiai arba netiesiogiai mokėti išmokas investuotojui, kreditorių reikalavimai, kaip nustatyta Direktyvos 2014/59/ES 108 straipsnyje, jeigu įsipareigojančiajam asmeniui taikomi tam tikri prudenciniai reikalavimai užtikrinti tinkamą turto ir įsipareigojimų atitiktį.
50. Pagal šio priedo 45 punktą nustatytas KRM didinamas dviem klasėmis, jeigu neprofesionaliojo investuotojo reikalavimas yra antraeilis, palyginti su privileijuotųjų kreditorių reikalavimais.
51. Pagal šio priedo 45 punktą nustatytas KRM didinamas trim klasėmis, jeigu MIPP ir DIP yra MIPP ir DIP įsipareigojančiojo asmens nuosavų lėšų, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 575/2013 ⁽²⁾ 4 straipsnio 1 dalies 118 punkte arba Direktyvos 2009/138/ES 93 straipsnyje, dalis.

3 DALIS

Rinkos ir kredito rizikos sumavimas formuojant suminį rizikos rodiklį

52. Bendrasis suminis rizikos rodiklis (SRR) priskiriamas atsižvelgiant į KRM ir RRM klasių derinį pagal šią lentelę:

KRM klasė \ RRM klasė	RR1	RR2	RR3	RR4	RR5	RR6	RR7
KR1	1	2	3	4	5	6	7
KR2	1	2	3	4	5	6	7
KR3	3	3	3	4	5	6	7
KR4	5	5	5	5	5	6	7
KR5	5	5	5	5	5	6	7
KR6	6	6	6	6	6	6	7

Suminiam rizikos rodikliui svarbūs stebėsenos duomenys

53. MIPP ir DIP teikėjas stebi RRM klasei apskaičiuoti svarbius rinkos duomenis ir, jeigu RRM klasė keičiama kita RRM klase, MIPP ir DIP

⁽¹⁾ 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II) (OL L 335, 2009 12 17, p. 1).

⁽²⁾ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

▼B

teikėjas priskiria atitinkamą RRM klasę prie RRM klasės, kurią MIPP ir DIP atitiko pagal daugelį referencinių taškų per ankstesnius keturis mėnesius.

54. MIPP ir DIP teikėjas taip pat stebi KRM apskaičiuoti svarbius kredito rizikos kriterijus ir, jeigu pagal tuos kriterijus KRM turėtų būti pakeistas kitos klasės KRM, MIPP ir DIP teikėjas iš naujo priskiria KRM prie atitinkamos KRM klasės.
55. RRM klasė visuomet peržiūrima MIPP ir DIP teikėjui priėmus sprendimą dėl MIPP ir DIP investicijų politikos ir (arba) strategijos. Tokiomis aplinkybėmis bet kokie RRM pakeitimai suprantami kaip naujos MIPP ir DIP RRM klasės priskyrimas ir atitinkamai padaromi remiantis bendrosiomis tos kategorijos MIPP ir DIP RRM klasės nustatymo taisyklėmis.

4 DALIS

Likvidumo rizika

56. Laikoma, kad su MIPP ir DIP iš esmės susijusi likvidumo rizika, jeigu įvykdytas bet kuris iš šių kriterijų:
 - (a) MIPP ir DIP leidžiama prekiauti antrinėje rinkoje arba alternatyvioje likvidumo sistemoje ir rinkos formuotojai arba MIPP ir DIP teikėjas nesiūlo jokio užtikrinto likvidumo, todėl likvidumas priklauso tik nuo tuo, ar antrinėje rinkoje arba alternatyvioje likvidumo sistemoje yra pirkėjų ir pardavėjų, atsižvelgiant į tai, kad jeigu tam tikru momentu produktu įprastai prekiaujama biržoje, nereiškia, kad tuo pačiu produktu vėl bus įprastai prekiaujama biržoje kitu momentu;
 - (b) vidutinis pagrindinių investicijų likvidumo pobūdis yra daug mažesnis nei įprastas su MIPP ir DIP susijęs mokėjimų dažnis, kai ir jeigu MIPP ir DIP užtikrinamas likvidumas priklauso nuo pagrindinio turto likvidavimo;
 - (c) MIPP ir DIP teikėjo vertinimu, esant tam tikroms rinkos sąlygoms, neprofesionaliajam investuotojui gali kilti didelių sunkumų dėl investicijų atsiėmimo laiko ar išlaidų per produkto galiojimo laikotarpį.
57. MIPP ir DIP laikomas nelikvidžiu arba dėl sutarties sąlygų, arba ne, jeigu įvykdytas bet kuris iš šių kriterijų:
 - (a) MIPP ir DIP neleidžiama prekiauti antrinėje rinkoje, o MIPP ir DIP teikėjas arba trečioji šalis nesiūlo jokių alternatyvių likvidumo sistemų, arba alternatyviai likvidumo sistemai taikomos gana ribojančios sąlygos, įskaitant dideles baudas už sutarties nutraukimą anksčiau laiko arba savo nuožiūra nustatytas išpirkimo kainas, arba kai nėra jokių likvidumo susitarimų;
 - (b) MIPP ir DIP teikia pasitraukimo anksčiau laiko arba išpirkimo prieš nustatytą terminą galimybių, tačiau joms taikomos gana ribojančios sąlygos, įskaitant dideles baudas už sutarties nutraukimą anksčiau laiko arba savo nuožiūra nustatytas išpirkimo kainas, arba jomis galima pasinaudoti iš anksto gavus MIPP ir DIP teikėjo sutikimą arba jos taikomos jo nuožiūra;
 - (c) MIPP ir DIP neteikia pasitraukimo anksčiau laiko arba išpirkimo prieš nustatytą terminą galimybių.
58. Visais kitais atvejais MIPP ir DIP laikomi likvidžiais.

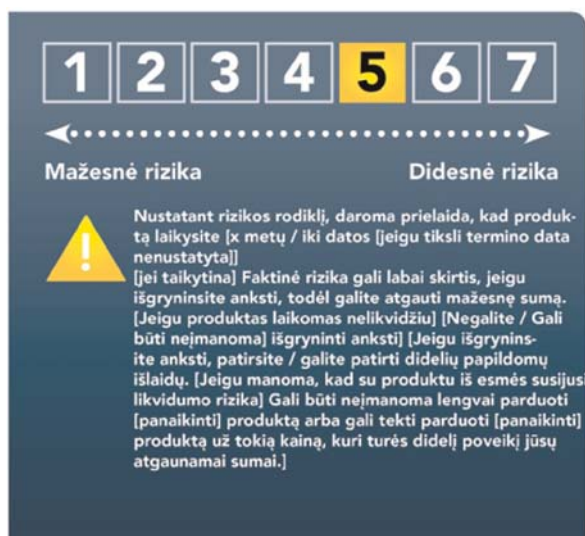

III PRIEDAS

SRR PATEIKIMAS

Pateikimo formatas

1. MIPP ir DIP teikėjai naudoja toliau nurodytą SRR pateikimo pagrindinės informacijos dokumente formatą. Atitinkamas numeris paryškinamas taip, kaip parodyta, atsižvelgiant į MIPP ir DIP SRR.

SRR formos pildymo gairės

2. Po SRR pateiktame aprašomajame paaiškinime trumpai paaiškinamas SRR tikslas ir pagrindinės rizikos rūšys.
3. Iš karto po SRR nurodoma rekomenduojamo laikymo laikotarpio trukmė. Be to, iš karto po SRR toliau išvardytais atvejais pateikiamas perspėjimas:
 - (a) jeigu laikoma, kad esant kitam laikymo laikotarpiui MIPP ir DIP rizika bus daug didesnė;
 - (b) jeigu manoma, kad su MIPP ir DIP iš esmės bus susijusi likvidumo rizika arba kad jis bus nelikvidus nepriklausomai nuo to, ar tai yra susiję su sutartimi, ar ne.
4. Į kiekvieno MIPP ir DIP aprašomąjį paaiškinimą prireikus įtraukiama:
 - (a) paryškintuoju šriftu pateiktas perspėjimas, jeigu:
 - i) manoma, kad MIPP ir DIP kyla valiutos rizika, kaip nurodyta šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies c punkte (C elementas);
 - ii) su MIPP ir DIP gali būti susijusi pareiga papildyti pirminę investiciją (D elementas);
 - (b) jei taikoma, su MIPP ir DIP iš esmės susijusios rizikos, kurios neįmanoma tinkamai atspindėti SRR, paaiškinimas (E elementas);
 - (c) patikslinimas:
 - i) kad MIPP ir DIP numatyta (dalinė) kapitalo apsauga nuo rinkos rizikos, kai to reikia, kartu nurodant apsaugotą investuoto kapitalo dalį procentais (F elementas);
 - ii) dėl konkrečių apribojimų sąlygų, jeigu (dalinė) kapitalo apsauga nuo rinkos rizikos ribota (G elementas);
 - iii) kad MIPP ir DIP nenumatyta kapitalo apsauga nuo rinkos rizikos, jei taikoma (H elementas);
 - iv) kad MIPP ir DIP nenumatyta su kredito rizika susijusi kapitalo garantija, jei taikoma (I elementas);

▼ B

v) dėl konkrečių apribojimų sąlygų, jeigu apsauga nuo kredito rizikos ribota (J elementas).

5. Jeigu MIPP ir DIP teikia įvairių investavimo galimybių, MIPP ir DIP teikėjai naudoja šio priedo 1 punkte nurodytą SRR pateikimo formatą nurodydami visas numatytas rizikos klases nuo žemiausios iki aukščiausios.
6. Dėl išvestinių finansinių priemonių, kurios yra ateities, pasirinkimo pirkti ir pasirinkimo parduoti sandoriai reguliuojamoje rinkoje ar reguliuojamai rinkai prilygstančioje trečiosios valstybės rinkoje pagal Reglamento (ES) Nr. 600/2014 28 straipsnį, nurodomi A, B ir, prireikus, H elementai.

Aprašomieji paaiškinimai

7. Pateikiant SRR, įskaitant šio priedo 4 punktą, prireikus naudojami šie aprašomieji paaiškinimai:

[A elementas] Suminis rizikos rodiklis parodo šio produkto rizikos lygį, palyginti su kitais produktais. Jis parodo, kiek tikėtina, kad dėl produkto bus patirta nuostolių dėl pokyčių rinkose arba dėl to, kad negalėsime jums sumokėti.

[B elementas] Šį produktą priskyrėme prie [1/2/3/4/5/6/7] iš 7 rizikos klasių, kur [1 = „mažiausia“ / 2 = „maža“ / 3 = „nedidelė“ / 4 = „vidutinė“ / 5 = „gana didelė“ / 6 = „didelė“ / 7 = „didžiausia“].

[Be to, reikia įtraukti *trumpą, ne daugiau kaip 300 spaudos ženklų paprastą produkto priskyrimo prie rizikos klasės paaiškinimą*]

[Paaiškinimo pavyzdys: Tai reiškia, kad su būsimais veiklos rezultatais susiję nuostoliai gali būti [1 = „labai nedideli“ / 2 = „nedideli“ / 3 = „gana nedideli“ / 4 = „vidutinio dydžio“ / 5 = „gana didelė“ / 6 = „dideli“ / 7 = „labai dideli“] ir [1, 2 = „labai mažai tikėtina“ / 3 = „mažai tikėtina“ / 4 = „yra galimybė“ / 5 = „tikėtina“ / 6 = „labai tikėtina“], kad prastos rinkos sąlygos padarys poveikį [mūsų] [X] gebėjimui jums sumokėti].

[[Jei taikytina:] C elementas, paryškintuoju šriftu] Atkreipkite dėmesį į valiutos riziką. Gausite išmokas kita valiuta, tad jūsų galutinė grąža priklausys nuo dviejų valiutų keitimo kurso. Pirmiau nurodytame rodiklyje į šią riziką neatsižvelgta.

[[Jei taikytina:] D elementas] Tam tikromis aplinkybėmis jums gali prireikti atlikti papildomus mokėjimus nuostoliams padengti. (paryškintuoju šriftu) Bendrieji nuostoliai, kuriuos galite patirti, gali smarkiai viršyti investuotą sumą.

[Jei taikytina:] [E elementas] [Reikia pateikti ne daugiau kaip 200 spaudos ženklų kitų su MIPP ir DIP iš esmės susijusios rizikos rūšių, kurios neįtrauktos į suminį rizikos rodiklį, paaiškinimą]

[Jei taikytina:] [F elementas] [Turite teisę atgauti bent [įrašyti %] savo kapitalo. Šią ribą viršijanti suma ir bet kokia papildoma grąža priklauso nuo būsimų rinkos veiklos rezultatų ir yra nežinoma.]

[Jei taikytina:] [G elementas] [Tačiau tokia apsauga nuo būsimų rinkos veiklos rezultatų nebus taikoma, jeigu [...]]

— [Jeigu taikomos pasitraukimo anksčiau laiko sąlygos] išgryninsite anksčiau nei po [... metų / mėnesių / dienų]]

— [Jeigu reikia reguliariai atlikti mokėjimus] laiku nesumokėsite.

▼B

— [Jeigu taikomi kiti apribojimai: reikia pateikti paprastą ne daugiau kaip [...] spaudos ženklų paaiškinimą.]

[Jei taikytina:] [H elementas] [Šiam produktui nenumatyta jokia apsauga nuo būsimų rinkos veiklos rezultatų, todėl galite netekti dalies arba visos savo investuotos sumos.]

[Jei taikytina:] [I elementas] [Jeigu negalėsime jums sumokėti jums priklausančios sumos, galite netekti visos investuotos sumos.]

[Jei taikytina:] [J elementas] [Tačiau galite pasinaudoti vartotojų apsaugos sistema (žr. skirsnį „Kas atsitinka, jei negalėsime jums sumokėti“). Pirmiau nurodytame rodiklyje į tokią apsaugą neatsižvelgiama.]

IV PRIEDAS

VEIKLOS REZULTATŲ SCENARIJAI

Scenarijų skaičius

1. Pagal šį reglamentą numatomi keturi scenarijai, susiję su įvairiais galimos grąžos lygiais:
 - (a) palankus scenarijus;
 - (b) nuosaikus scenarijus;
 - (c) nepalankus scenarijus;
 - (d) nepalankiausias scenarijus.
2. Nepalankiausiame scenarijuje išdėstomas reikšmingas nepalankus produkto poveikis, neįtrauktas į šio priedo 1 punkto c papunktyje nurodytą nepalankų scenarijų. Nepalankiausiame scenarijuje numatomi tarpiniai laikotarpiai, jeigu tokie laikotarpiai būtų numatyti šio priedo 1 punkto a–c papunkčiuose nurodytuose veiklos rezultatų scenarijuose.
3. Papildomas scenarijus draudimo principu pagrįstiems investiciniams produktams rengiamas remiantis 1 punkto b papunktyje nurodytu nuosaikiu scenarijumi, jeigu investicijų grąžai nustatyti svarbu atsižvelgti į veiklos rezultatus.

Scenarijų verčių apskaičiavimas rekomenduojamam laikymo laikotarpiui

4. Įvairių veiklos rezultatų scenarijų vertės apskaičiuojamos panašiai kaip ir rinkos rizikos matas. Scenarijų vertės apskaičiuojamos rekomenduojamam laikymo laikotarpiui.
5. Esant nepalankiam scenarijui, MIPP ir DIP vertė būtų lygi 10-ajam procentiliui.
6. Esant nuosaikiam scenarijui, MIPP ir DIP vertė būtų lygi 50-ajam procentiliui.
7. Esant palankiam scenarijui, MIPP ir DIP vertė būtų lygi 90-ajam procentiliui.
8. Esant nepalankiausiame scenarijui, MIPP ir DIP vertė gaunama pagal šio priedo 10 ir 11 punktuose nustatytą metodiką (2 kategorijos MIPP ir DIP) ir pagal šio priedo 12 ir 13 punktuose nustatytą metodiką (3 kategorijos MIPP ir DIP).
9. 2 kategorijos MIPP ir DIP tikėtinos vertės rekomenduojamo laikymo laikotarpio pabaigoje:
 - (a) Nepalankus scenarijus:

$$\text{Exp} \left[M1 * N + \sigma \sqrt{N} * (-1,28 + 0,107 * \mu_1 / \sqrt{N} + 0,0724 * \mu_2 / N - 0,0611 * \mu_1^2 / N) - 0,5 \sigma^2 N \right]$$

- (b) Nuosaikus scenarijus:

$$\text{Exp} \left[M1 * N - \sigma \mu_1 / 6 - 0,5 \sigma^2 N \right]$$

- (c) Palankus scenarijus:

$$\text{Exp} \left[M1 * N + \sigma \sqrt{N} * (1,28 + 0,107 * \mu_1 / \sqrt{N} - 0,0724 * \mu_2 / N + 0,0611 * \mu_1^2 / N) - 0,5 \sigma^2 N \right]$$

kur N – prekybos laikotarpių skaičius per rekomenduojamą laikymo laikotarpį ir kur kiti nariai yra apibrėžti II priedo 12 punkte.

10. 2 kategorijos MIPP ir DIP nepalankiausias scenarijus apskaičiuojamas pagal šiuos etapus:

▼ B

- (a) Nustatoma w ilgio intervalo dalis, atitinkanti šiuos intervalus:

	1 metai	> 1 metai
Dienos kainos	21	63
Savaitės kainos	8	16
Mėnesio kainos	6	12

- (b) Kiekvienai w ilgio intervalo daliai nustatomos istorinės logaritminės normaliosios grąžos r_t , kur $t=t0, t1, t2, \dots, tN$.
- (c) Kintamumas įvertinamas pagal toliau pateiktą formulę, pradedant nuo $t_i = t_0$ ir tęsiant iki $t_i = t_N - w$

$${}_w\sigma_S = \sqrt{\frac{\sum_{t_i}^{t_i+w} (r_{t_i} - {}_{t_i}M_1)^2}{M_w}}$$

kur M_w – stebėjimų intervalo dalyje skaičius, o ${}_{t_i}M_1$ – visų istorinių logaritminių normaliųjų grąžų atitinkamoje intervalo dalyje vidurkis.

- (d) Nustatoma, kad vertė atitinka 99-ąjį procentilį 1 metais ir 90-ąjį procentilį kitais laikymo laikotarpiais. Ši vertė yra kintamumas nepalankiausiomis sąlygomis ${}^w\sigma_S$.
11. 2 kategorijos MIPP ir DIP tikėtinos vertės rekomenduojamo laikymo laikotarpio pabaigoje pagal nepalankiausią scenarijų:

$$\text{Scenarijus}_{\text{nepalankiausias}} = e \left[{}^w\sigma_S * \sqrt{N} * \left(z_a + \left[\frac{(Z_a^2 - 1)}{6} \right] * \frac{\mu_1}{\sqrt{N}} + \left[\frac{(z_a^3 - 3z_a)}{24} \right] * \frac{\mu_2}{N} - \left[\frac{(2z_a^3 - 5z_a)}{36} \right] * \frac{\mu_1^2}{N} \right) - 0,5 {}^w\sigma_S^2 N \right]$$

kur z_a – tinkamai atrinkta MIPP ir DIP vertė esant kraštutiniam procentiliui, atitinkanti 1 proc. 1 metais ir 5 proc. kitais laikymo laikotarpiais.

12. Apskaičiuojant 3 kategorijos MIPP ir DIP palankų, nuosaikų ir nepalankų veiklos rezultatų scenarijus, taikomos šios korekcijos:

- (a) tikėtina kiekvieno turto vieneto arba turto grupės grąža – tai per laikotarpį stebima grąža, kaip nustatyta II priedo 6 punkte;
- (b) tikėtini veiklos rezultatai apskaičiuojami rekomenduojamo laikymo laikotarpio pabaigoje, nediskontuojant tikėtinų veiklos rezultatų taikant tikėtiną nerizikingą diskonto veiksnį.

13. Apskaičiuojant 3 kategorijos MIPP ir DIP nepalankiausią scenarijų taikomos šios korekcijos:

- (a) nustatomas kintamumas nepalankiausiomis sąlygomis ${}^w\sigma_S$, remiantis šio priedo 10 punkte nustatyta metodika;
- (b) patikslinama istorinės grąžos r_t skalė, remiantis toliau nustatyta formule;

$$r_t^{\text{adj}} = r_t * \frac{{}^w\sigma_S}{\sigma_S}$$

- (c) atliekama r_t^{adj} saviranka, kaip aprašyta II priedo 22 punkte;

▼B

- (d) apskaičiuojama kiekvienos sutarties grąža, susumuojant atrinktų laikotarpų grąžos vertes ir jas koreguojant, siekiant užtikrinti, kad pagal modeliuojamą grąžos paskirstymą įvertinta tikėtina grąža būtų:

$$E^*[r_{\text{pritaikius saviranką}}] = -0,5^w \sigma_S^2 N$$

kur $E^*[r_{\text{pritaikius saviranką}}]$ – naujas modeliuojamas vidurkis.

14. 3 kategorijos MIPP ir DIP nepalankiausias scenarijus yra MIPP ir DIP vertė esant kraštutiniam procentiliui z_α , kaip apibrėžta šio priedo 11 punkte, pagal modeliuojamą paskirstymą, kaip nustatyta šio priedo 13 punkte.
15. 4 kategorijos MIPP ir DIP dėl tų rinkoje nestebimų veiksnių taikomas II priedo 27 punkte nurodytas metodas, prireikus kartu su 3 kategorijos MIPP ir DIP taikytinu metodu. Šio priedo 9–11 punktuose nustatyti 2 kategorijos MIPP ir DIP taikytini atitinkami metodai ir šio priedo 12–14 punktuose nustatyti 3 kategorijos MIPP ir DIP taikytini atitinkami metodai naudojami tam tikroms MIPP ir DIP sudedamosioms dalims, jeigu MIPP ir DIP sudaro kelios sudedamosios dalys. Veiklos rezultatų scenarijai yra atitinkamų sudedamųjų dalių svertinis vidurkis. Apskaičiuojant veiklos rezultatus atsižvelgiama į produkto savybes ir kapitalo garantijas.
16. 1 kategorijos MIPP ir DIP, kaip apibrėžta II priedo 4 punkto a papunktyje, ir 1 kategorijos MIPP ir DIP, kaip apibrėžta II priedo 4 punkto b papunktyje, kurie nėra ateities, pasirinkimo pirkti ir pasirinkimo parduoti sandoriai reguliuojamoje rinkoje ar reguliuojamai rinkai prilygstančioje trečiosios valstybės rinkoje pagal Reglamento (ES) Nr. 600/2014 28 straipsnį, veiklos rezultatų scenarijai apskaičiuojami remiantis šio priedo 12–14 punktais.
17. Dėl 1 kategorijos MIPP ir DIP, kurie yra ateities, pasirinkimo pirkti ir pasirinkimo parduoti sandoriai reguliuojamoje rinkoje ar reguliuojamai rinkai prilygstančioje trečiosios valstybės rinkoje pagal Reglamento (ES) Nr. 600/2014 28 straipsnį, veiklos rezultatų scenarijai pateikiami kaip išmokų struktūros grafikai. Įtraukiamas grafikas, kuriame parodomi veiklos rezultatai pagal visus scenarijus įvairiems pagrindinės vertės lygiams. Horizontalioji grafiko ašis rodo įvairias galimas pagrindinės vertės kainas, o vertikalioji – pelną ar nuostolį esant įvairioms pagrindinės vertės kainoms. Kiekvienai pagrindinės vertės kainai grafike parodomas su ja susijęs pelnas ar nuostolis ir kartu parodoma, kokia bus pagrindinės vertės kaina, kai pelnas ar nuostolis bus nulinis.
18. 1 kategorijos MIPP ir DIP, kaip apibrėžta II priedo 4 punkto c papunktyje, nurodomas pagrįstas konservatyvus tiksliausias tikėtinos veiklos rezultatų scenarijų, nurodytų šio priedo 1 punkto a–c papunkčiuose, verčių įvertis rekomenduojamo laikymo laikotarpio pabaigoje.

Pasirinkti ir pateikti scenarijai atitinka ir papildo kitą pagrindinės informacijos dokumente teikiamą informaciją, įskaitant bendrąjį MIPP ir DIP rizikos pobūdį. MIPP ir DIP teikėjas užtikrina, kad scenarijai atitiktų produkto vidaus valdymo išvadas, įskaitant, be kita ko, MIPP ir DIP teikėjo atliekamą MIPP ir DIP testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, taip pat duomenis ir analizę, naudojamus siekiant parengti kitą į pagrindinės informacijos dokumentą įtrauktiną informaciją.

Scenarijai atrenkami siekiant subalansuotai pristatyti galimus produkto rezultatus ir palankiomis, ir nepalankiomis sąlygomis, tačiau rodomi tik scenarijai, kurių galima pagrįstai tikėtis. Scenarijai, kuriais gali būti nepagrįstai pabrėžiami palankūs rezultatai nepabrėžiant nepalankių, neatrenkami.

▼B

Tarpinių laikymo laikotarpių tikėtinų verčių apskaičiavimas

19. MIPP ir DIP, kurių rekomenduojamas laikymo laikotarpis yra nuo 1 iki 3 metų, atveju parodomi dviejų laikymo laikotarpių veiklos rezultatai: pirmųjų metų pabaigos ir rekomenduojamo laikymo laikotarpio pabaigos.
20. MIPP ir DIP, kurių rekomenduojamas laikymo laikotarpis yra 3 metai ar ilgesnis, atveju parodomi trijų laikymo laikotarpių veiklos rezultatai: pirmųjų metų pabaigos, praėjus pusei rekomenduojamo laikymo laikotarpio, suapvalinant iki artimiausių metų pabaigos, ir rekomenduojamo laikymo laikotarpio pabaigos.
21. MIPP ir DIP, kurių rekomenduojamas laikymo laikotarpis yra 1 metai arba trumpesnis, tarpinių laikymo laikotarpių veiklos rezultatų scenarijų nerodoma.
22. 2 kategorijos MIPP ir DIP vertės, kurias reikia parodyti per tarpinius laikotarpius, apskaičiuojamos pagal šio priedo 9–11 punktuose pateiktas formules, kur N yra prekybos laikotarpių skaičius nuo pradžios datos iki tarpinio laikotarpio pabaigos.
23. 1 ir 4 kategorijų MIPP ir DIP vertės, kurias reikia parodyti per tarpinius laikotarpius, MIPP ir DIP teikėjai vertina remdamiesi rekomenduojamo laikymo laikotarpio pabaigos įverčiais. Tuo tikslu kiekvieno tarpinio laikotarpio pradžios MIPP ir DIP vertei įvertinti taikomu metodu turi būti nustatoma ta pati vertė visam rekomenduojamam laikymo laikotarpiui, kaip ir taikant šio priedo 16 ir 15 punktuose atitinkamai nustatytą metodą.
24. Siekdamas parengti 3 kategorijos MIPP ir DIP palankų, nuosaikų, nepalankų ir nepalankiausią scenarijų tarpiniams laikotarpiams prieš pasibaigiant rekomenduojam laikymo laikotarpiui, teikėjas atrenka tris RRM apskaičiuoti naudojamus pagrindinius modelius, kaip nurodyta II priedo 16–24 punktuose, ir vieną pagrindinį modelį, kaip nurodyta šio priedo 13 punkte, remdamasis tik pagrindiniais lygiais ir tik taip, kad to tarpinio laikotarpio modeliuojama MIPP ir DIP vertė atitiktų atitinkamą scenarijų.
 - (a) Siekdamas parengti 3 kategorijos MIPP ir DIP, kurie turi vieną pagrindinę vertę ir kurių vertė didėja priklausomai nuo pagrindinio lygio, palankų, nuosaikų, nepalankų ir nepalankiausią tarpinio laikotarpio scenarijų, teikėjas atrenka tris RRM apskaičiuoti naudojamus pagrindinius modelius, kaip nurodyta II priedo 16–24 punktuose, ir vieną pagrindinį modelį, kaip nurodyta šio priedo 13 punkte, pagal kuriuos atitinkamai pasiekiamas 90-ojo procentilio lygis pagal palankų scenarijų, 50-ojo procentilio lygis pagal nuosaikų scenarijų, 10-ojo procentilio lygis pagal nepalankų scenarijų ir procentilio lygis, atitinkantis 1 proc. 1 metais ir 5 proc. kitais laikymo laikotarpiais, pagal nepalankiausią scenarijų.
 - (b) Siekdamas parengti 3 kategorijos MIPP ir DIP, kurie turi vieną pagrindinę vertę ir kurių vertė mažėja priklausomai nuo pagrindinio lygio, palankų, nuosaikų, nepalankų ir nepalankiausią tarpinio laikotarpio scenarijų, teikėjas atrenka tris RRM apskaičiuoti naudojamus pagrindinius modelius, kaip nurodyta II priedo 16–24 punktuose, ir vieną pagrindinį modelį, kaip nurodyta šio priedo 13 punkte, pagal kuriuos atitinkamai pasiekiamas 90-ojo procentilio lygis pagal nepalankų scenarijų, 50-ojo procentilio lygis pagal nuosaikų scenarijų, 10-ojo procentilio lygis pagal palankų scenarijų ir procentilio lygis, atitinkantis 1 proc. 1 metais ir 5 proc. kitais laikymo laikotarpiais, pagal nepalankiausią scenarijų.

▼B

- (c) Siekdamas parengti 3 kategorijos MIPP ir DIP, kurie nenurodyti a ir b punktuose, palankų, nuosaikų, nepalankų ir nepalankiausių tarpinio laikotarpio scenarijus, teikėjas atrenka MIPP ir DIP 90-ojo, 50-ojo ir 10-ojo procentilių lygius atitinkančias pagrindines vertes ir procentilio lygį, atitinkantį 1 proc. 1 metais ir 5 proc. kitais laikymo laikotarpiais, ir tas vertes naudoja kaip pirmines vertes modelyje, kuriuo siekiama nustatyti MIPP ir DIP vertę.
25. 1 kategorijos MIPP ir DIP, kurie yra ateities, pasirinkimo pirkti ir pasirinkimo parduoti sandoriai reguliuojamoje rinkoje ar reguliuojamai rinkai prilygstančioje trečiosios valstybės rinkoje pagal Reglamento (ES) Nr. 600/2014 28 straipsnį, tarpinių laikymo laikotarpių veiklos rezultatų scenarijai nepateikiami.
26. Pagal palankų, nuosaikų ir nepalankų tarpinių laikotarpių scenarijus paskirstymo įvertis, naudojamas MIPP ir DIP vertei ties įvairiais procentiliais nustatyti, atitinka MIPP ir DIP vertę lemiančių visų rinkos priemonių stebimą grąžą ir kintamumą, stebimą per pastaruosius 5 metus. Pagal nepalankiausių tarpinių laikotarpių scenarijų paskirstymo įvertis, naudojamas MIPP ir DIP vertei ties įvairiais procentiliais nustatyti, atitinka MIPP ir DIP vertę lemiančių visų rinkos priemonių modeliuojamą paskirstymą, kaip nustatyta 11 ir 13 punktuose.
27. Nepalankus scenarijus: MIPP ir DIP vertės įvertis tarpinio laikotarpio pradžioje atitinka 10-ąjį procentilį.
28. Nuosaikus scenarijus: MIPP ir DIP vertės įvertis tarpinio laikotarpio pradžioje atitinka 50-ąjį procentilį.
29. Palankus scenarijus: MIPP ir DIP vertės įvertis tarpinio laikotarpio pradžioje atitinka 90-ąjį procentilį.
30. Nepalankiausias scenarijus: MIPP ir DIP vertės įvertis tarpinio laikotarpio pradžioje atitinka 1 proc. 1 metais ir 5 proc. kitais laikymo laikotarpiais pagal modeliuojamą paskirstymą, kaip nustatyta 13 punkte.

Bendrieji reikalavimai

31. MIPP ir DIP veiklos rezultatai apskaičiuojami atskaičius visas teikiamo scenarijaus ir laikymo laikotarpio išlaidas pagal VI priedą.
32. Veiklos rezultatai pateikiami pinigine išraiška. Naudojamos sumos atitinka VI priedo 90 punkte nurodytas sumas.
33. Veiklos rezultatai taip pat pateikiami procentais kaip metinis investicijų grąžos vidurkis. Tas skaičius apskaičiuojamas naudojant grynuosius veiklos rezultatus kaip skaitiklį, o pirminę investicijų sumą arba sumokėtą kainą – kaip vardiklį.

MIPP ir DIP, kurių atveju nėra pirminės investicijos arba sumokėtos kainos, kaip antai ateities ar apsikeitimo sandorių, procentinis dydis apskaičiuojamas atsižvelgiant į nominaliąją sutarties vertę, išnašoje pateikiant skaičiavimo paaiškinimą.

34. Vertinant draudimo principu pagrįstus investicinius produktus, be metodų, nurodytų pirmiau, įskaitant 15 punktą, apskaičiuojant investicijų veiklos rezultatų scenarijus taikomos šios sąlygos:

- (a) atsižvelgiama į teisę gauti dalį būsimą pelno;
- (b) prielaidos dėl teisės gauti dalį būsimą pelno atitinka prielaidą dėl pagrindinio turto metinio grąžos lygio;

▼B

- (c) prielaidos dėl to, kaip būsimu pelnu dalysis MIPP ir DIP teikėjas ir neprofesionalusis investuotojas, ir kitos prielaidos dėl būsimą pelno pasidalijimo yra tikroviškos ir atitinka dabartinę MIPP ir DIP teikėjo verslo praktiką ir verslo strategiją. Jei esama pakankamai įrodymų, kad įmonė keis savo praktiką ar strategiją, būsimą pelno pasidalijimo prielaidos dera su pakeista praktika ar strategija. Gyvybės draudikams, kuriems taikoma Direktyva 2009/138/EB, šios prielaidos atitinka prielaidas dėl būsimų valdymo veiksmų, kuriais remiantis vertinami techniniai atidėjiniai „Mokumas II“ balanse;
- (d) jeigu veiklos rezultatų sudedamoji dalis yra susijusi su teise gauti dalį pelno, išmokamą savo nuožiūra, šios sudedamosios dalies prielaida įtraukiama tik į palankius veiklos rezultatų scenarijus;
- (e) veiklos rezultatų scenarijai apskaičiuojami remiantis šio priedo 32 punkte nustatytais investicijų sumomis.

V PRIEDAS

VEIKLOS REZULTATŲ SCENARIJŲ PATEIKIMO METODIKA

1 DALIS

Bendrosios pateikimo specifikacijos

1. Veiklos rezultatų scenarijai pateikiami teisingai, tiksliai, aiškiai ir neklaidinančiai, kad juos galėtų suprasti vidutinis neprofesionalusis investuotojas.
2. Jeigu galima parodyti tik veiklos rezultatų scenarijus suėjus terminui arba rekomenduojamo laikymo laikotarpio pabaigoje, kaip IV priedo 21 punkte nurodytų MIPP ir DIP atveju, tai yra aiškiai paaiškinama, kaip išdėstyta šio priedo 2 dalyje pateiktame E elemente.
3. Šio priedo 2 dalies A, B, C, D ir F elementuose išdėstyti aprašomieji paaiškinimai pateikiami visais atvejais, išskyrus IV priedo 17 punkte nurodytus 1 kategorijos MIPP ir DIP, kuriems pateikiami aprašomieji paaiškinimai, išdėstyti G–K elementuose.

2 DALIS

Veiklos rezultatų scenarijų pateikimas

Visiems MIPP ir DIP, išskyrus IV priedo 17 punkte nurodytus 1 kategorijos MIPP ir DIP, MIPP ir DIP teikėjai pateikia veiklos rezultatų scenarijus toliau nustatytu formatu, atsižvelgiant į tai, ar MIPP ir DIP yra vienkartinė investicija ar įmoka arba reguliarus mokėjimas ar įmoka. Tarpiniai laikotarpiai gali skirtis atsižvelgiant į rekomenduojamo laikymo laikotarpio trukmę. Draudimo principu pagrįstų investicinių produktų atveju įtraukiamos papildomos eilutės numatant draudimo išmokų scenarijų, įskaitant bendrosios biometrinės rizikos priedą, kai už draudimo principu pagrįstą investicinį produktą įmokos mokamos reguliariai. To scenarijaus grąža nurodoma tik kaip absoliučiosios vertės.

A šablonas. Daroma vienkartinė investicija ir (arba) mokama vienkartinė įmoka.

Daroma vienkartinė investicija

Investicija ☐				
Scenarijai		1 metai	[3] metai	[5] metai (Rekomenduojamas laikymo laikotarpis)
Nepalankiausias scenarijus	Ką galite atgauti atskaičius išlaidas	☐	☐	☐
	Metinė vidutinė grąža	☐	☐	☐
Nepalankus scenarijus	Ką galite atgauti atskaičius išlaidas	☐	☐	☐
	Metinė vidutinė grąža	☐	☐	☐
Nuosaikus scenarijus	Ką galite atgauti atskaičius išlaidas	☐	☐	☐
	Metinė vidutinė grąža	☐	☐	☐
Palankus scenarijus	Ką galite atgauti atskaičius išlaidas	☐	☐	☐
	Metinė vidutinė grąža	☐	☐	☐

▼ B

Mokama vienkartinė įmoka

Investicija ☐		Draudimo įmoka ☐		
		1 metai	[3] metai	[5] metai (Rekomenduojamas laikymo laikotarpis)
[Išgyvenimo] scenarijai				
Nepalankiausias scenarijus	Ką galite atgauti atskaičius išlaidas	☐	☐	☐
	Metinė vidutinė grąža	☐	☐	☐
Nepalankus scenarijus	Ką galite atgauti atskaičius išlaidas	☐	☐	☐
	Metinė vidutinė grąža	☐	☐	☐
Nuosaukus scenarijus	Ką galite atgauti atskaičius išlaidas	☐	☐	☐
	Metinė vidutinė grąža	☐	☐	☐
Palankus scenarijus	Ką galite atgauti atskaičius išlaidas	☐	☐	☐
	Metinė vidutinė grąža	☐	☐	☐
[Mirties] scenarijus				
[Draudžiamasis įvykis]	Ką gali atgauti jūsų naudos gavėjai atskaičius išlaidas	☐	☐	☐

B šablonas. Daromos reguliarios investicijos ir (arba) mokamos reguliarios įmokos.

Daromos reguliarios investicijos

Investicija ☐		Scenarijai		
		1 metai	[3] metai	[5] metai (Rekomenduojamas laikymo laikotarpis)
Nepalankiausias scenarijus	Ką galite atgauti atskaičius išlaidas	☐	☐	☐
	Metinė vidutinė grąža	☐	☐	☐
Nepalankus scenarijus	Ką galite atgauti atskaičius išlaidas	☐	☐	☐
	Metinė vidutinė grąža	☐	☐	☐
Nuosaukus scenarijus	Ką galite atgauti atskaičius išlaidas	☐	☐	☐
	Metinė vidutinė grąža	☐	☐	☐
Palankus scenarijus	Ką galite atgauti atskaičius išlaidas	☐	☐	☐
	Metinė vidutinė grąža	☐	☐	☐
Sukaupta investuota suma		☐	☐	☐

▼ **B***Mokamos reguliarios įmokos*

Investicija ☐		Draudimo įmoka ☐		
		1 metai	[3] metai	[5] metai (Rekomenduojamas laikymo laikotarpis)
[Išgyvenimo] scenarijai				
Nepalankiausias scenarijus	Ką galite atgauti atskaičius išlaidas	☐	☐	☐
	Metinė vidutinė grąža	☐	☐	☐
Nepalankus scenarijus	Ką galite atgauti atskaičius išlaidas	☐	☐	☐
	Metinė vidutinė grąža	☐	☐	☐
Nuosaičius scenarijus	Ką galite atgauti atskaičius išlaidas	☐	☐	☐
	Metinė vidutinė grąža	☐	☐	☐
Palankus scenarijus	Ką galite atgauti atskaičius išlaidas	☐	☐	☐
	Metinė vidutinė grąža	☐	☐	☐
Sukaupta investuota suma		☐	☐	☐
[Mirties] scenarijus				
[Draudžiamasis įvykis]	Ką gali atgauti jūsų naudos gavėjai atskaičius išlaidas	☐	☐	☐
Sukaupta draudimo įmoka		☐	☐	☐

Veiklos rezultatų scenarijai

[A elementas] Šioje [Šiame] [lenteleje / grafike] parodyti pinigai, kuriuos galėtumėte atgauti per kitus [rekomenduojamo laikymo laikotarpio] metus pagal įvairius scenarijus, darant prielaidą, kad investuojate [...] EUR [per metus].

[B elementas] Iš pateiktų scenarijų matyti, kokie galėtų būti jūsų investicijos veiklos rezultatai. Galite juos palyginti su kitų produktų scenarijais.

[C elementas] Pateikti scenarijai yra būsimų veiklos rezultatų įvertis, pagrįstas ankstesniais duomenimis apie tai, kaip kinta investicijų vertė, ir nėra tikslus rodiklis. Gautinos sumos skirsis atsižvelgiant į rinkos veiklos rezultatus ir investicijos (produkto) laikymo laikotarpį.

[D elementas] Nepalankiausias scenarijus parodo, ką galėtumėte atgauti esant ekstremalioms rinkos sąlygoms, ir juo neatsižvelgiama į situaciją, kurioje negalėtumėte jums sumokėti.

[Jei taikytina] [E elementas] Investicijų šį produktą negalima [paprastai] išgryninti. Vadinasi, sunku įvertinti, kiek atgautumėte, jeigu išgrynintumėte iki [rekomenduojamo laikymo laikotarpio pabaigos / termino]. Negalėsite išgryninti anksčiau laiko arba išgryninę patirsite dideles išlaidas ar nuostolius.

[F elementas] Pateikti skaičiai rodo visas paties produkto išlaidas [jei taikytina] [, bet gali neapimti visų išlaidų sumų, kurias mokate savo konsultantui ar platintojui] [ir apima jūsų konsultantui ar platintojui mokamas išlaidų sumas]. Šiais skaičiais neatsižvelgiama į jūsų asmeninę mokestinę padėtį, kuri taip pat gali turėti įtakos sumai, kurią atgausite.

[G elementas] Iš šio grafiko matyti, kokie galėtų būti jūsų investicijos veiklos rezultatai. Galite juos palyginti su kitų išvestinių finansinių priemonių išmokų grafikai.

[H elementas] Grafike pateikiami įvairūs galimi rezultatai, bet jis tiksliai nepa-
rodo, kiek galėtumėte atgauti. Jūsų atgautina suma skirsis atsižvelgiant į tai, kokie bus pagrindinės investicijos veiklos rezultatai. Kiekvienai pagrindinės

▼B

investicijos vertei grafike parodyta, koks būtų produkto pelnas ar nuostolis. Horizontaliojoje ašyje parodytos įvairios galimos pagrindinės vertės kainos suėjus terminui, o vertikaliojoje – pelnas arba nuostolis.

[I elementas] Pirkdami šį produktą manote, jog pagrindinė kaina [padidės / sumažės].

[J elementas] Jūsų didžiausias nuostolis būtų visos investicijos sumos (sumokėtų įmokų) praradimas.

[K elementas] Pateikti skaičiai rodo visas paties produkto išlaidas, bet gali neapimti visų išlaidų sumų, kurias mokate savo konsultantui ar platintojui. Šiais skaičiais neatsižvelgiama į jūsų asmeninę mokestinę padėtį, kuri taip pat gali turėti įtakos sumai, kurią atgausite.

VI PRIEDAS

IŠLAIDŲ APSKAIČIAVIMO METODIKA

1 DALIS

Išlaidų sąrašas

I. INVESTICINIŲ FONDŲ (AIF IR KIPVPS) IŠLAIDŲ SĄRAŠAS

Atskleistinos išlaidos

Vienartinės išlaidos

1. Vienartinės išlaidos yra investavimo ar pasitraukimo išlaidos, kurių suma:

- (a) tiesiogiai sumokama neprofesionaliojo investuotojo arba
 - (b) išskaitoma iš neprofesionaliojo investuotojo gautos arba gautinos išmokos.
2. Vienartinės išlaidos yra išlaidos, kurias patiria neprofesionalusis investuotojas ir kurios neišskaitomos iš AIF ar KIPVPS turto.
 3. Vienartinės išlaidos yra šių rūšių iš anksto patiriamos pirminės išlaidos (bet ne tik), į kurias būtina atsižvelgti pagrindinės informacijos dokumente atskleidžiant išlaidų sumą:
 - (a) platinimo mokestis, jei valdymo įmonei jis žinomas. Jeigu valdymo įmonė nežino faktinės sumos, nurodoma didžiausios galimos žinomos konkrečių MIPP ir DIP platinimo išlaidos;
 - (b) pirminės išlaidos (iš anksto mokama suma);
 - (c) rinkodaros išlaidos (iš anksto mokama suma);
 - (d) pasirašymo išlaidos su mokesčiais.

Pasikartojančios išlaidos

4. Pasikartojančios išlaidos yra iš AIF ar KIPVPS turto išskaitomi mokėjimai ir jas sudaro:

- (a) išlaidos, neišvengiamai patiriamos vykdant veiklą;
- (b) mokėjimai, įskaitant atlyginimus, su AIF ar KIPVPS susijusioms arba jiems paslaugas teikiančioms šalims;
- (c) sandorio išlaidos.

5. Pasikartojančios išlaidos yra šių rūšių iš AIF ar KIPVPS turto išskaitomos išlaidos (bet ne tik), į kurias atsižvelgiama pagrindinės informacijos dokumente atskleidžiant išlaidų sumą:

- (a) visi mokėjimai toliau išvardytiems asmenims, įskaitant bet kuriuos iš jų, kuriems pavestos kokios nors funkcijos:
 - i) fondo valdymo įmonė;
 - ii) fondo direktoriai, jeigu tai investicinė bendrovė;
 - iii) depozitoriumas;
 - iv) investicijų saugotojas (saugotojai);
 - v) bet koks konsultantui investicijų klausimais;
- (b) visi mokėjimai asmenims, teikiantiems paslaugas pirmiau išvardytiems asmenims, be kita ko:
 - i) vertinimo ir fondo apskaitos paslaugų teikėjai;

▼B

- ii) paslaugų akcininkams teikėjai, kaip antai perleidimo tarpininkas ir makleriai, kurie yra registruotieji fondo akcijų turėtojai ir teikia subsąskaitų paslaugas tikriesiems tų akcijų savininkams;
 - iii) užstato valdymo paslaugų teikėjai;
 - iv) pagrindinio maklerio paslaugų teikėjai;
 - v) vertybinių popierių skolinimo tarpininkai;
 - vi) turto valdymo ir panašių paslaugų teikėjai;
- (c) registracijos mokesčiai, įtraukimo į biržos prekybos sąrašus mokesčiai, reguliavimo ir panašūs mokesčiai, įskaitant paso mechanizmo mokesčius;
- (d) numatyti mokesčiai už specifinį pelno ir nuostolių tvarkymą;
- (e) audito mokesčiai;
- (f) mokesčiai teisiniams patarėjams ir kitiems konsultantams;
- (g) platinimo ar prekybos mokestis, jei valdymo įmonei jis žinomas. Jeigu valdymo įmonė nežino faktinės sumos, nurodoma didžiausios galimos žinomos konkrečių MIPP ir DIP platinimo išlaidos;
- (h) su skolinimusi (iš susijusių šalių) susijusios finansavimo išlaidos;
- (i) trečiosios šalies garanto teikiamos kapitalo garantijos išlaidos;
- (j) mokėjimai trečiosioms šalims išlaidoms, neišvengiamai patiriamoms įsigyjant ar parduodant kokį nors fondo portfelio turtą, padengti (įskaitant sandorių išlaidas, nurodytas šio priedo 7–23 punktuose);
- (k) valdymo įmonės arba susijusio asmens mainais už nurodymų tvarkymą gautų prekių ar paslaugų vertė;
- (l) jeigu fondas investuoja turtą į KIPVPS ar AIF, suminiame išlaidų rodiklyje atsižvelgiama į KIPVPS arba AIF mokesčius. Apskaičiuojant atsižvelgiama į šias sumas:
- i) jeigu pagrindinė investicija yra KIPVPS ar AIF, naudojamas jo naujausias suminis išlaidų rodiklis; tai gali būti KIPVPS ar AIF arba jų valdytojų ar valdymo įmonės paskelbtas skaičius arba patikimos trečiosios šalies apskaičiuotas skaičius, jeigu jis būtų naujesnis nei paskelbtasis;
 - ii) suminis išlaidų rodiklis gali būti mažinamas, jeigu yra tam tikrų susitarimų (į kuriuos dar neatsižvelgta fondo pelno ir nuostolio ataskaitoje), pagal kuriuos investuojančiam fondui gali būti sumažinti ar grąžinti su pagrindinėmis investicijomis į AIF arba KIPVPS susiję mokesčiai;
 - iii) jeigu vienetai įsigijami ar parduodami ne vidutine KIPVPS arba AIF kaina, į sandorio kainos ir vidutinės kainos skirtumo vertę atsižvelgiama kaip į sandorio išlaidas tiek, kiek ji neįtraukta į suminį išlaidų rodiklį;
- (m) jeigu fondas investuoja turtą į MIPP ir DIP, kurie nėra KIPVPS ar AIF, suminiame išlaidų rodiklyje atsižvelgiama į pagrindinio MIPP ir DIP mokesčius. Apskaičiuojant atsižvelgiama į šias sumas:
- i) į skaičiavimą įtraukiamas naujausias turimas pagrindinio MIPP ir DIP suminis išlaidų rodiklis;

▼B

- ii) suminis išlaidų rodiklis gali būti mažinamas, jeigu yra tam tikrų susitarimų (į kuriuos dar neatsižvelgta fondo pelno ir nuostolio ataskaitoje), pagal kuriuos investuojančiam fondui gali būti sumažinti ar grąžinti su pagrindinėmis investicijomis į MIPP ir DIP susiję mokesčiai;
- iii) jeigu vienetai įsigijami ar parduodami ne vidutine pagrindinio MIPP ir DIP kaina, į sandorio kainos ir vidutinės kainos skirtumo vertę atsižvelgiama kaip į sandorio išlaidas, jeigu ji neįtraukta į suminį išlaidų rodiklį;
- (n) jeigu fondas investuoja į kitą investicinį produktą, ne MIPP ir DIP, suminiame išlaidų rodiklyje atsižvelgiama į pagrindinio investicinio produkto mokesčius. MIPP ir DIP teikėjas naudoja jau paskelbta informacija, kuria galima pagrįstai pakeisti suminį išlaidų rodiklį, arba parengia tiksliausią maksimalaus lygio įvertį remdamasis investicinio produkto esamu prospektu ir naujausiomis paskelbtomis ataskaitomis;
- (o) veiklos sąnaudos (ar atlyginimai) pagal mokesčių pasidalijimo susitarimą su trečiąja šalimi, jeigu jos jau neįtrauktos į kitas pirmiau minėtas išlaidas;
- (p) su veiksmingo portfelio valdymo metodais susijusios pajamos, jeigu jos neįtraukiamos į portfelį;
- (q) numanomos išlaidos, kurias patiria struktūrizuoti fondai, kaip nurodyta šio priedo II skirsnyje, ypač šio priedo 36–46 punktuose;
- (r) fondų portfeliuose esančių akcijų dividendai, jeigu jie nekaupiami fonde.

Papildomos išlaidos

6. Į atskleistą sumą įtraukiamos šių rūšių papildomos išlaidos:

- (a) su veiklos rezultatais susijęs mokestis, mokėtinas valdymo įmonei arba konsultantui investicijų klausimais, įskaitant šio priedo 24 punkte nurodytus veiklos rezultatų mokesčius;
- (b) teisės į pelno dalį, kaip numatyta šio priedo 25 punkte.

Investicinių fondų konkrečių rūšių išlaidų apskaičiavimas*Sandorių išlaidos*

- 7. Sandorių išlaidos apskaičiuojamos vieneriems metams remiantis vidutinėmis MIPP ir DIP sandorių išlaidomis per ankstesnius trejus metus. Jeigu MIPP ir DIP siūlomas mažiau nei trejus metus, sandorių išlaidos apskaičiuojamos pagal šio priedo 21 punkte išdėstytą metodiką.
- 8. Suminės MIPP ir DIP sandorių išlaidos apskaičiuojamos kaip pagal šio priedo 9–23 punktus apskaičiuotų sandorių išlaidų suma bazine MIPP ir DIP valiuta visiems atskiriems MIPP ir DIP sandoriams per nurodytą laikotarpį. Ši suma pateikiama ir procentine išraiška padalijant ją iš to paties laikotarpio grynojo MIPP ir DIP turto vidurkio.
- 9. Apskaičiuojant MIPP ir DIP sandorių išlaidas per ankstesnius trejus metus, pagal šio priedo 12–18 punktuose aprašytą metodiką turi būti apskaičiuotos investicijų į toliau nurodytas priemones faktinės sandorių išlaidos:

▼B

- (a) perleidžiamuosius vertybinius popierius, kaip apibrėžta Komisijos direktyvos 2007/16/EB ⁽¹⁾ 2 straipsnyje;
 - (b) kitas priemonės, kurias dažnai yra galimybių perleisti, išpirkti ar kitaip realizuoti rinkos dalyviams viešai prieinamomis kainomis, kurios yra arba rinkos kainos, arba nuo emitento nepriklausomų vertinimo sistemų pateiktos ar patvirtintos kainos.
10. Sandorių išlaidų įverčiai, apskaičiuoti pagal šio priedo 19 ir 20 punktuose aprašytą metodiką, turi būti naudojami investuojant į kitas priemones ar turtą.

Apsaugos nuo nuostolių mechanizmų vertinimas

11. Jeigu MIPP ir DIP taikomas kainodaros mechanizmas, kuriuo neutralizuojamas gautinų sumų sumažėjimo poveikis, atsirandantis dėl pačių MIPP ir DIP sandorių, esamų MIPP ir DIP turėtojų gautiną sumą, kuri kaupiasi pagal apsaugos nuo nuostolių mechanizmus, galima išskaityti iš MIPP ir DIP sandorių išlaidų pagal šią metodiką:
- (a) piniginę bet kokio apsaugos nuo nuostolių mokesčio sumą arba kitą sumą, susijusią su paties MIPP ir DIP sandoriu, kuri mokama už MIPP ir DIP, galima atimti iš bendrųjų sandorių išlaidų;
 - (b) MIPP ir DIP nauda išleidžiant vienetų (ar kitaip suteikiant galimybę investuoti į MIPP ir DIP) kitokia nei vidutinė kaina arba panaikinant vienetų (ar kitaip suteikiant galimybę išpirkti į MIPP ir DIP investuotas lėšas) kitokia nei vidutinė kaina, jeigu naudą gauna pats MIPP ir DIP, apskaičiuojama, kaip aprašyta toliau, ir gali būti išskaitoma iš bendrųjų sandorių išlaidų:
 - i) išleistų vienetų kainos ir vidutinės kainos skirtumas, padaugintas iš grynojo išleistų vienetų skaičiaus;
 - ii) panaikintų vienetų kainos ir vidutinės kainos skirtumas, padaugintas iš grynojo panaikintų vienetų skaičiaus.

Faktinės sandorių išlaidos

12. Faktinės kiekvieno sandorio išlaidos apskaičiuojamos taip:
- (a) kiekvieną kartą įsigyjant MIPP ir DIP, priemonės kaina, galiojanti tuo metu, kai pirkimo nurodymas perduodamas vykdyti kitam asmeniui (pirkimo „pirminė kaina“), išskaitoma iš grynosios tikrosios sandorio vykdymo kainos. Gauta vertė padauginama iš įsigytų vienetų skaičiaus;
 - (b) kiekvieną kartą parduodant MIPP ir DIP, grynoji tikroji sandorio vykdymo kaina išskaitoma iš priemonės kainos, galiojančios tuo metu, kai pardavimo nurodymas perduodamas vykdyti kitam asmeniui (pardavimo „pirminė kaina“). Gauta vertė padauginama iš parduotų vienetų skaičiaus.
13. Grynoji tikroji vykdymo kaina nustatoma kaip kaina, kuria vykdomas sandoris, įskaitant visus mokesčius, komisinius ir kitas su sandoriu tiesiogiai arba netiesiogiai susijusias sumas (kaip antai apsaugos nuo nuostolių mokesčius), kai jos mokamos iš MIPP ir DIP turto.

⁽¹⁾ 2007 m. kovo 19 d. Komisijos direktyva 2007/16/EB, įgyvendinanti Tarybos direktyvą 85/611/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius subjektais (KIPVPS), derinimo, patikslinančios tam tikrus apibrėžimus (OL L 79, 2007 3 20, p. 11).

▼B

14. Pirminė kaina nustatoma kaip investicijos vidutinė rinkos kaina, galiojanti tuo metu, kai sandorio nurodymas perduodamas vykdyti kitam asmeniui. Jeigu sandoris pagal nurodymą vykdomas ne tą dieną, kurią nurodymas iš pradžių buvo perduotas kitam asmeniui, pirminė kaina nustatoma kaip investicijos atidarymo kaina sandorio dieną arba, jeigu atidarymo kaina nežinoma, ankstesnės dienos uždarymo kaina. Jeigu sandorio nurodymo perdavimo kitam asmeniui metu kaina nėra žinoma (nes nurodymas pateiktas ne rinkos darbo valandomis arba nebiržinėse rinkose, kuriose, pavyzdžiui, nežinomos dienos kainos), pirminė kaina nustatoma kaip sandorio dienos atidarymo kaina arba, jeigu atidarymo kaina nežinoma, ankstesnės dienos uždarymo kaina. Jeigu nurodymas vykdomas neperduodant kitam asmeniui, pirminė kaina nustatoma kaip investicijos vidutinė rinkos kaina, galiojusi tuo metu, kai buvo įvykdytas sandoris.
15. Jeigu informacijos apie nurodymo perdavimo vykdyti kitam asmeniui laiką nėra (arba ji nėra pakankamai tiksli) arba jeigu nėra informacijos apie tuo metu buvusią kainą, kaip pirminę kainą galima naudoti investicijos atidarymo kainą sandorio dieną arba, jeigu atidarymo kaina nežinoma, ankstesnės dienos uždarymo kainą. Apskaičiuojant sandorių išlaidas remiantis iki 2017 m. gruodžio 31 d. gautais duomenimis, galima laikyti, kad dienos kainos nežinomos.
16. Išlaidos, susijusios su MIPP ir DIP sandoriais ir finansinėmis priemonėmis, priskirtinomis prie vienos iš Direktyvos 2014/65/ES I priedo C skirsnio 4–10 punktuose nurodytų kategorijų, apskaičiuojamos taip:
 - (a) priemonėms, kurios yra standartizuotos ir kai pačia priemone yra įprastai prekiaujama (pavyzdžiui, ateities indeksų sandoriams, susijusiems su dideliu nuosavybės vertybinių popierių indeksu), sandorių išlaidos apskaičiuojamos darant nuorodą į pačią priemonę. Pirminė kaina nustatoma kaip vidutinė priemonės kaina;
 - (b) pritaikytoms linijinėms priemonėms, kai kainos nežinomos arba pačia priemone įprastai neprekiuojama, sandorių išlaidos apskaičiuojamos darant nuorodą į pagrindinį turtą. Pirminė kaina apskaičiuojama remiantis pagrindinio turto kaina (kainomis) ir taikant tinkamus svertinius koeficientus, jeigu yra daugiau nei vienas pagrindinio turto vienetas. Jeigu dėl priemonės sudaromų sandorių išlaidos yra daug didesnės nei dėl pagrindinio turto sudaromų sandorių išlaidos, apskaičiuojant sandorių išlaidas būtina į tai atsižvelgti;
 - (c) nelinijinėms priemonėms sandorių išlaidas galima apskaičiuoti kaip už priemones sumokėtos arba gautos kainos ir priemonės tikrosios vertės skirtumą, kaip aprašyta šio priedo 36–46 punktuose.
17. Apskaičiuojant su užsienio valiutos keitimo sandoriais susijusias išlaidas, pirminė kaina turi atspindėti pagrįstą konsoliduotos kainos įvertį ir negali būti tik vienos sandorio šalies ar užsienio valiutos keitimo sandorių platformos kaina, net jeigu yra susitarimas vykdyti visus užsienio valiutos keitimo sandorius su viena šalimi.
18. Apskaičiuojant išlaidas, susijusias su nurodymais, pirmiausia pateikiamais aukcionui, pirminė kaina apskaičiuojama kaip iš karto prieš aukcioną galiojanti vidutinė kaina.

Kito turto sandorių išlaidos

19. Turto, nenurodyto šio priedo 9 punkte, sandorių išlaidos vertinamos pagal šio priedo 12 punkte pateiktą metodiką, o pirminė kaina apskaičiuojama taip:

▼B

- (a) parduodant:
- i) pirminė kaina apskaičiuojama kaip ankstesnė nepriklausomai įvertinta turto kaina, prireikus pakoreguota pagal rinkos pokyčius, naudojant tinkamą lyginamąjį indeksą;
 - ii) jeigu ankstesnė nepriklausomai įvertinta kaina nežinoma, sandorių išlaidos turi būti vertinamos remiantis sandorio kainos ir tikrosios turto vertės prieš pardavimą vertinimo skirtumu;
- (b) perkant:
- i) pirminė kaina apskaičiuojama kaip nepriklausomai įvertinta turto kaina, prireikus pakoreguota pagal rinkos pokyčius, naudojant tinkamą lyginamąjį indeksą, jeigu tokia kaina žinoma;
 - ii) jeigu ankstesnė nepriklausomai įvertinta kaina nežinoma, sandorių išlaidos turi būti vertinamos remiantis sandorio kainos ir tikrosios turto vertės prieš pirkimą vertinimo skirtumu.
20. Sandorių išlaidų įvertis negali būti mažesnis nei faktinių galimų nustatyti išlaidų, tiesiogiai susijusių su sandoriu, suma.

Naujųjų MIPP ir DIP sandorių išlaidos

21. MIPP ir DIP, siūlomų mažiau nei 3 metus, kuriais investuojama daugiausia į šio priedo 9 punkte nurodytą turtą, sandorių išlaidos gali būti apskaičiuojamos arba kiekvienos turto klasės portfelio apyvartos įvertį padauginant iš pagal c papunktyje pateiktą metodiką apskaičiuotų išlaidų, arba kaip faktinių sandorių išlaidų vidurkis per siūlymo laikotarpį ir standartizuotas įvertis, kaip aprašyta toliau:

- (a) didžiausio šešių mėnesių kartotinio, kai siūlomas MIPP ir DIP, sandorių išlaidos apskaičiuojamos, kaip aprašyta šio priedo 12–18 punktuose;
- (b) likusio laikotarpio iki trejų metų sandorių išlaidos vertinamos kiekvienos turto klasės portfelio apyvartos įvertį padauginant pagal c papunktyje pateiktą metodiką;
- (c) naudojama metodika priklauso nuo turto klasės ir nustatoma taip:
 - i) toliau esančioje lentelėje nurodytų turto klasių sandorių išlaidos yra apskaičiuojamos kaip sandorio išlaidų įverčių vidurkis (remiantis siūlomų ir prašomų kainų skirtumu, padalytu iš dviejų) atitinkamai turto klasei įprastomis rinkos sąlygomis.

Išlaidoms įvertinti kiekvienai turto klasei nustatomas vienas ar keli referenciniai indeksai. Paskui renkami pagrindinių indeksų siūlomų ir prašomų kainų skirtumo vidurkio duomenys. Surinkti duomenys pateikiami dėl prekybos pabaigos siūlomų ir prašomų kainų skirtumo praėjusių metų kiekvieno mėnesio dešimtąjį darbo dieną.

Kiekvieno momento sandorio išlaidų įverčiui nustatyti, surinkti siūlomų ir prašomų kainų skirtumo duomenys padalijami iš dviejų. Tų verčių vidurkis yra sandorio išlaidų įvertis kiekvienai turto klasei įprastomis rinkos sąlygomis;

Turto klasės	
Vyriausybės obligacijos	Vyriausybės obligacijos ir panašios priemonės išsivysčiusiose rinkose su AAA-A reitingu
	Vyriausybės obligacijos ir panašios priemonės išsivysčiusiose rinkose su skirtingu žemesniu nei A reitingu
Vyriausybės obligacijos besiformuojančiose rinkose (laisvai konvertuojama ir nekonvertuojama valiuta)	Vyriausybės obligacijos besiformuojančiose rinkose (laisvai konvertuojama ir nekonvertuojama valiuta)
Investicinio lygio įmonių obligacijos	Investicinio lygio įmonių obligacijos
Kitos įmonių obligacijos	Didelio pelningumo įmonių obligacijos

- ii) toliau esančioje lentelėje nurodytų turto klasių sandorių išlaidos (įskaitant tiesiogines ir numanomas išlaidas) vertinamos naudojant palygintiną informaciją arba sudedant tiesioginių išlaidų įverčius su perpus padalyto siūlomų ir prašomų kainų skirtumo įverčiais pagal i dalyje aprašytą metodiką;

Turto klasės	
Likvidumas	Pinigų rinkos priemonės (patikslinama, kad pinigų rinkos fondai neįtraukiami)
Akcijos išvysčiusiose rinkose	Didelės kapitalizacijos akcijos (išvysčiusiose rinkose)
	Vidutinės kapitalizacijos akcijos (išvysčiusiose rinkose)
	Mažos kapitalizacijos akcijos (išvysčiusiose rinkose)
Akcijos besiformuojančiose rinkose	Didelės kapitalizacijos akcijos (besiformuojančiose rinkose)
	Vidutinės kapitalizacijos akcijos (besiformuojančiose rinkose)
	Mažos kapitalizacijos akcijos (besiformuojančiose rinkose)
Biržinės išvestinės finansinės priemonės	Biržinės išvestinės finansinės priemonės

- iii) toliau esančioje lentelėje nurodytų turto klasių sandorių išlaidos yra stebimų sandorio išlaidų vidurkis (remiantis siūlomų ir prašomų kainų skirtumu, padalytu iš dviejų) šiai turto klasei įprastomis rinkos sąlygomis.

Nustatant stebimas sandorio išlaidas galima atsižvelgti į grupės apklausos rezultatus.

Turto klasės	
Nebiržiniai sandoriai	Nebiržiniai egzotiniai pasirinkimo sandoriai (angl. „exotic options“)
	Nebiržiniai paprasčiausieji pasirinkimo sandoriai (angl. „plain vanilla options“)
	Nebiržiniai palūkanų normų apskaitimo, kredito įsipareigojimų neįvykdymo apskaitimo ir panašūs sandoriai
	Nebiržiniai apskaitimo sandoriai ir panašios priemonės (ne palūkanų normų apskaitimo, kredito įsipareigojimų neįvykdymo apskaitimo ir panašūs sandoriai)
	Nebiržiniai išankstiniai užsienio valiutos keitimo sandoriai išsivysčiusiose rinkose
	Nebiržiniai išankstiniai užsienio valiutos keitimo sandoriai besiformuojančiose rinkose

22. Mažiau nei vienus metus siūlomų MIPP ir DIP portfelių apyvartos įverčiai turi būti rengiami laikantis pasiūlymo dokumentuose pateiktos investicijų politikos. Ilgiau nei vienus metus siūlomų MIPP ir DIP portfelių apyvartos įverčiai turi būti rengiami remiantis faktinės portfelio apyvartos duomenimis.
23. Mažiau nei trejus metus siūlomiems MIPP ir DIP, kuriais daugiausia investuojama į šio priedo 9 punkte nenurodytą turtą, MIPP ir DIP teikėjas sandorių išlaidas vertina remdamasis tikrosios vertės metodu ir palygintinu turtu.

Su veiklos rezultatais susiję mokesčiai

24. Su veiklos rezultatais susijusiems mokesčiams apskaičiuoti atliekami šie veiksmai:

- (a) apskaičiuojami mokesčiai remiantis praėjusių 5 metų istoriniais duomenimis. Vidutiniai metiniai veiklos rezultatais grindžiami mokesčiai apskaičiuojami procentais;
- (b) jeigu visos veiklos rezultatais grindžiamų mokesčių istorijos nėra, nes fondas (akcijų klasė) yra naujas arba įvedus veiklos rezultatais grindžiamą mokesčių ar pasikeitus vienam iš parametrų pasikeitė fondo sąlygos, pirmiau minėtas metodas koreguojamas taip:
 - i) remiamasi atitinkama turima fondo (akcijų klasės) veiklos rezultatais grindžiamų mokesčių istorija;
 - ii) visiems metams, kurių duomenų nėra, apskaičiuojamas fondo (akcijų klasės) grąžos įvertis, o taikant santykinę veiklos rezultatais grindžiamų mokesčių modelį, atsižvelgiama į istorinę lyginamųjų standartų (minimalios grąžos normų) seką;

naujų fondų grąža vertinama atsižvelgiant į panašaus fondo ar panašios grupės grąžą. Apskaičiuotoji grąža apima ir visas su naujuoju fondu susijusias išlaidas. Todėl panašių grupių grąžą reikia pakoreguoti įtraukiant atitinkamas vidutines išlaidas, susijusias su pagal naujojo fondo taisyklės taikomais mokesčiais. Pavyzdžiui, jeigu yra nauja kitokios mokesčių struktūros klasė, tos naujos klasės grąža koreguojama atsižvelgiant į esamos klasės išlaidas;

▼B

- iii) apskaičiuojami mokesčiai nuo imties laikotarpio pradžios, kaip reikalaujama a punkte, iki datos, nuo kurios tampa žinomi faktinių fondo veiklos rezultatais grindžiamų mokesčių duomenys, pirmiau minėti istorinei sekai taikant atitinkamą algoritmą;
- iv) abi veiklos rezultatais grindžiamų mokesčių sekos sujungiamos į vieną seką per visą imties laikotarpį, kaip reikalaujama a papunktyje;
- v) taikant a papunktyje nurodytą metodiką apskaičiuojami veiklos rezultatais grindžiami mokesčiai (metinių veiklos rezultatais grindžiamų mokesčių vidurkis).

Teisės į pelno dalį

25. Teisėms į pelno dalį apskaičiuoti, atliekami šie veiksmai:

- (a) apskaičiuojami mokesčiai remiantis praėjusių 5 metų istoriniais duomenimis. Vidutinės metinės teisės į pelno dalį apskaičiuojamos procentais;
 - (b) jeigu visos teisių į pelno dalį istorijos nėra, nes fondas (akcijų klasė) yra naujas arba įvedus teises į pelno dalį ar pasikeitus vienam iš parametrų pasikeitė fondo sąlygos, pirmiau minėtas metodas koreguojamas taip:
 - i) remiamasi atitinkama turima fondo (akcijų klasės) teisių į pelno dalį istorija;
 - visiems metams, kurių duomenų nėra, apskaičiuojamas fondo (akcijų klasės) grąžos įvertis,
 - naujų fondų grąža vertinama atsižvelgiant į panašaus fondo ar panašios grupės grąžą. Apskaičiuotoji grąža apima ir visas su naujuoju fondu susijusias išlaidas. Todėl panašių grupių grąžą reikia pakoreguoti įtraukiant atitinkamas vidutines išlaidas, susijusias su pagal naujojo fondo taisykles taikomais mokesčiais. Pavyzdžiui, jeigu yra nauja kitokios mokesčių struktūros klasė, tos naujos klasės grąža koreguojama atsižvelgiant į esamos klasės išlaidas;
 - ii) apskaičiuojamos teisės į pelno dalį nuo imties laikotarpio pradžios, kaip reikalaujama a papunktyje, iki datos, nuo kurios tampa žinomi faktinių fondo teisių į pelno dalį duomenys, pirmiau minėti istorinei sekai taikant atitinkamą algoritmą;
 - iii) abi teisių į pelno dalį sekos sujungiamos į vieną seką per visą imties laikotarpį, kaip reikalaujama a papunktyje;
 - iv) taikant a papunktyje nurodytą metodiką apskaičiuojamos teisės į pelno dalį (metinių teisių į pelno dalį vidurkis).
26. Jeigu investicijoms nenumatyta teisių į pelno dalį, išlaidų sudėties lentelėje nurodant nulines teises į pelno dalį kartu reikia pateikti perspėjimą, kuriuo būtų paaiškinta, kad nutraukus investavimą išmokama x proc. nuo galutinės grąžos.

▼C3**II. MIPP, KURIE NĖRA INVESTICINIAI FONDAI, IŠLAIDŲ SĄRAŠAS****▼B****Atskleistinos išlaidos***Vienartinės išlaidos*

27. Vienartinės išlaidos – investavimo ir pasitraukimo išlaidos, įskaitant mokesčius, komisinius ir kitas neprofesionaliojo investuotojo tiesiogiai sumokamas sumas arba sumas, išskaitomas iš neprofesionaliojo investuotojo gautos arba gautinos išmokos.

▼C3

28. Vienkartinės išlaidos tenka MIPP, kuris nėra investicinis fondas, nesvarbu, ar jos yra neišvengiamos su jo veikla susijusios išlaidos arba su juo susijusiai ar jam paslaugas teikiančiai šaliai mokėtino atlyginimo išlaidos.

▼B

Vienkartinės investavimo išlaidos ir mokesčiai

▼C3

29. Vienkartinės investavimo išlaidos ir mokesčiai yra šių rūšių išlaidos (bet ne tik), į kurias būtina atsižvelgti atskleidžiant išlaidų sumą, susijusią su MIPP, kurie nėra investiciniai fondai:

▼B

- (a) pardavimo komisiniai;
- (b) struktūrizavimo išlaidos, įskaitant rinkos formavimo išlaidas (skirtumą) ir atsiskaitymų išlaidas;
- (c) rizikos draudimo išlaidos (siekiant užtikrinti, kad MIPP ir DIP teikėjas galėtų atkurti struktūrizuoto produkto išvestinio komponento veiklos rezultatus; į šias išlaidas įtraukiamos sandorių išlaidos);
- (d) teisiniai mokesčiai;
- (e) kapitalo garantijos išlaidos;
- (f) numanoma emitentui mokama įmoka.

Vienkartinės pasitraukimo išlaidos ir mokesčiai

▼C3

30. Vienkartinės pasitraukimo išlaidos ir mokesčiai yra šių rūšių išlaidos (bet ne tik), į kurias būtina atsižvelgti atskleidžiant sumą, susijusią su MIPP, kurie nėra investiciniai fondai:

▼B

- (a) proporcingi mokesčiai;
- (b) siūlomų vidutinių produkto pardavimo kainų skirtumas ir visos tiesioginės su pasitraukimu anksčiau laiko susijusios išlaidos ar baudos. Siūlomų vidutinių produkto pardavimo kainų skirtumas vertinamas atsižvelgiant į antrinės rinkos buvimą, rinkos sąlygas ir produkto rūšį. Jeigu MIPP ir DIP teikėjas (arba susijusi trečioji šalis) yra vienintelė sandorio šalis, iš kurios galima pirkti produktą antrinėje rinkoje, jis pagal savo vidaus politiką įvertina pasitraukimo išlaidas, kad jas būtų galima įtraukti į tikrąją produkto vertę;
- (c) išlaidos, susijusios su sandoriais dėl kainų skirtumo, kaip antai:
 - i) sandorių dėl kainų skirtumo teikėjų taikomi komisiniai – bendrieji komisiniai arba komisiniai už kiekvieną prekybos sandorį, t. y. sudarant sutartį ir baigiant ją vykdyti;
 - ii) sandorių dėl kainų skirtumo vykdymas, pavyzdžiui, siūlomų ir prašomų kainų skirtumai, dienos ir nakties finansavimo išlaidos, sąskaitos tvarkymo mokesčiai ir kiti mokesčiai, dar neįtraukti į tikrąją vertę.

Pasikartojančios išlaidos

31. Pasikartojančios išlaidos – mokėjimai, reguliariai atskaitomi iš visų neprofesionaliajam investuotojui mokėtinų sumų arba iš investuotos sumos.

▼C3

32. Pasikartojančios išlaidos yra visų rūšių išlaidos, tenkančios MIPP, kuris nėra investicinis fondas, nesvarbu, ar jos yra neišvengiamos su jo veikla susijusios išlaidos arba su juo susijusiai ar jam paslaugas teikiančiai šaliai mokėtino atlyginimo išlaidos.

▼B

33. Toliau pateiktas orientacinis nebaigtinis pasikartojančių mokesčių, kuriuos, kai jie išskaitomi ar taikomi atskirai, būtina įtraukti į atskleistą sumą, rūšių sąrašas:

- (a) su atkarpos mokėjimais susijusios išlaidos;
- (b) pagrindinės priemonės išlaidos, jei yra.

▼C3

IV priedo 17 punkte nurodytų MIPP išlaidos

▼B

34. Vienkartinės pasitraukimo išlaidos ir mokesčiai apima keitimo, tarpuskaitymo ir atsiskaitymo mokesčius, jei jie žinomi.
35. Pasikartojančios išlaidos – rizikos draudimo išlaidos, patiriamos įprastomis rinkos sąlygomis ir nepalankiausiomis rinkos sąlygomis.

▼C3

MIPP, kurie nėra investiciniai fondai, numanomų išlaidų apskaičiavimas

36. Apskaičiuodamas numanomas MIPP išlaidas, MIPP ir DIP teikėjas remiasi emisijos kaina, o pasibaigus pasirašymo laikotarpiui – kaina, kuria produktą galima įsigyti antrinėje rinkoje.

▼B

37. Produkto kainos ir tikrosios vertės skirtumas laikomas bendrųjų į kainą įtrauktų investavimo išlaidų įverčiu. Jeigu MIPP ir DIP teikėjas negali atskirti tam tikrų numanomų išlaidų, kurias reikia atskleisti, kaip nurodyta šio priedo 29 punkte, remdamasis kainos ir tikrosios vertės skirtumu, jis susisieks su įvairių produkto sudedamųjų dalių emitentu arba atitinkama įstaiga, kad surinktų svarbią informaciją apie tas išlaidas.

38. Tikroji vertė yra kaina, už kurią vertinimo dieną dabartinėmis rinkos sąlygomis būtų parduodamas turtas arba perleidžiamas įsipareigojimas pagal tvarkingą sadorį pagrindinėje (arba palankiausioje) rinkoje (t. y. galutinė kaina), nepriklausomai nuo to, ar ši kaina tiesiogiai stebima, ar nustatoma taikant kitą vertinimo metodiką.

39. Tikrosios vertės politikoje, pagal kurią vertinama tikroji vertė, nustatomos įvairios taisyklės, be kita ko, šių sričių:

- (a) valdymo,
- (b) tikrosios vertės apskaičiavimo metodikos.

40. Šio priedo 39 punkte nurodytų taisyklių tikslas – apibrėžti vertinimo procesą:

- (a) kuris atitiktų taikytinus apskaitos standartus, susijusius su tikrąja verte;

▼C3

- (b) kuriuo būtų užtikrinama, kad MIPP vidaus kainų nustatymo modeliai atitiktų MIPP ir DIP teikėjo savo paties portfeliui įvertinti taikomas metodikas, modeliavimo būdus ir standartus, darant prielaidą, jog produktą galima parduoti arba jis yra laikomas prekybai;

▼B

- (c) kuris atitiktų produkto sudėtingumo lygį ir pagrindinės priemonės rūšį;
- (d) kuriuo atsižvelgiama į emitento kredito riziką ir su pagrindine priemone susijusį netikrumą;
- (e) kuriuo nustatomi aktyviosios rinkos nustatymo parametrai, siekiant išvengti neteisingo rizikos įvertinimo, dėl kurio krašutiniais atvejais galėtų būti parengti labai neteisingi įverčiai;
- (f) kuriame kuo labiau naudojami svarbūs stebimi rinkos duomenys ir kuo mažiau remiamasi nestebimais duomenimis.

41. Struktūrizuoto produkto tikroji vertė nustatoma remiantis:

- (a) rinkos kainomis, jeigu jos žinomos arba yra veiksmingai nustatytos;
- (b) vidaus kainų nustatymo modeliais remiantis rinkos vertėmis, netiesiogiai susijusiomis su produktu ir gautomis iš panašių savybių produktų duomenų (lyginamasis metodas);

▼B

- (c) vidaus kainų nustatymo modeliais remiantis duomenimis, kurie nėra tiesiogiai gaunami iš rinkos duomenų, kuriems reikia parengti įverčius ir suformuluoti prielaidas (vertinimo pagal modelį metodus).
- 42. Jeigu tikrosios vertės negalima nustatyti pagal rinkos kainas, ji apskaičiuojama naudojant vertinimo metodą, kuriuo galima tinkamai apimti įvairius produkto išmokų struktūrą lemiančius veiksnus, kuo labiau naudojant rinkos duomenis.
- 43. Atsižvelgiant į produkto sudėtingumą, šio priedo 42 punkte minimu vertinimo metodu atsižvelgiama į šiuos aspektus:
 - (a) neseniai įprastomis rinkos sąlygomis įvykdytų sandorių tarp kvalifikuotų profesionalių sandorio šalių naudojimą;
 - (b) remiamąsi dabartine kitos, iš esmės tokios pat priemonės rinkos kaina;
 - (c) tinkamo diskontuoto pinigų srauto modelio, pagal kurį kiekvieno pinigų srauto tikimybė nustatoma taikant tinkamą turto kainų raidos modelį, naudojimą.
- 44. Produktų, kurių pasirašymo laikotarpis iš anksto nustatytas, tikroji vertė apskaičiuojama tą datą, kai nustatomos produkto sąlygos. Ši vertinimo data yra artima pasirašymo laikotarpio pradžia. Jeigu pasiūlymo laikotarpis yra ilgas arba rinkos kintamumas yra didelis, nustatomas išlaidų informacijos atnaujinimo kriterijus.
- 45. Jeigu taikomos preliminarios sąlygos, išlaidos apskaičiuojamos taikant minimalias produkto sąlygas.
- 46. Jeigu remiamasi kintamomis pasirašymo kainomis, nustatoma procedūra, kaip įtraukti ir atskleisti kintamos pasirašymo kainos poveikį išlaidoms.

III. DRAUDIMO PRINCIPU PAGRĮSTŲ INVESTICINIŲ PRODUKTŲ IŠLAIDŲ SĄRAŠAS

Atskleistinos išlaidos

Vienkartinės išlaidos

- 47. Vienkartinės išlaidos yra investavimo ir pasitraukimo išlaidos, įskaitant pradinį mokesčius, komisinius arba bet kokias kitas sumas, kurias tiesiogiai sumoka neprofesionalusis investuotojas arba kurios yra išskaitomos iš pirmojo mokėjimo ar riboto skaičiaus neprofesionaliajam investuotojui mokėtinų išmokų arba iš išmokos išperkant ar panaikinant produktą.
- 48. Vienkartinės išlaidos tenka draudimo principu pagrįstam investiciniam produktui, nesvarbu, ar jos yra neišvengiamos su jo veikla susijusios išlaidos arba su juo susijusiai ar jam paslaugas teikiančiai šaliai mokėtino atlyginimo išlaidos.
- 49. Vienkartinės išlaidos yra šių rūšių investavimo išlaidos ir mokesčiai (bet ne tik), į kuriuos būtina atsižvelgti atskleidžiant draudimo principu pagrįstų investicinių produktų išlaidų sumą:
 - (a) struktūrizavimo ar rinkodaros išlaidos;
 - (b) įsigijimo, platinimo, pardavimo išlaidos;
 - (c) tvarkymo (veiklos) išlaidos (įskaitant draudimo valdymo išlaidas);
 - (d) šio priedo 59 punkte nurodytų biometrinės rizikos priedų išlaidų dalis;
 - (e) privalomojo kapitalo laikymo išlaidos (išankstinio mokėjimo išlaidų dalis turi būti atskleista, jeigu jos yra patiriamos).

▼B*Pasikartojančios išlaidos*

50. Pasikartojančios išlaidos yra mokėjimai, reguliariai išskaitomi iš visų neprofesionaliojo teikėjo mokėjimų arba iš investuotos sumos ar sumų, kurios nėra paskirstytos neprofesionaliajam investuotojui pagal pelno pasidalijimo mechanizmą.
51. Pasikartojančios išlaidos yra visų rūšių išlaidos, tenkančios draudimo principu pagrįstam investiciniam produktui, nesvarbu, ar jos yra neišvengiamos su jo veikla susijusios išlaidos arba su juo susijusiai ar jam paslaugas teikiančiai šaliai mokėtino atlyginimo išlaidos.
52. Toliau pateiktas orientacinis nebaigtinis pasikartojančių mokesčių, į kuriuos reikia atsižvelgti apskaičiuojant VII priedo 2 lentelėje nurodytą „Kitų einamųjų išlaidų“ sumą, rūšių sąrašas:
- (a) struktūrizavimo ar rinkodaros išlaidos;
 - (b) įsigijimo, platinimo, pardavimo išlaidos;
 - (c) tvarkymo (veiklos) išlaidos (įskaitant draudimo valdymo išlaidas);
 - (d) šio priedo 59 punkte nurodytų biometrinės rizikos priedų išlaidų dalis;
 - (e) kitos administracinės išlaidos;
 - (f) kapitalo laikymo išlaidos (išankstinio mokėjimo išlaidų dalis turi būti atskleista, jeigu jos yra patiriamos);
 - (g) bet kokia suma, netiesiogiai taikoma investuotai sumai, kaip antai draudimo bendrovės investicijų valdymo išlaidos (indėlių mokesčiai, naujų investicijų išlaidos ir kt.);
 - (h) mokėjimai trečiosioms šalims išlaidoms, neišvengiamai patiriamoms įsigyjant ar perleidžiant kokį nors draudimo principu pagrįsto investicinio produkto turtą, padengti (įskaitant sandorių išlaidas, nurodytas šio priedo 7–23 punktuose).
53. Jeigu dalis draudimo principu pagrįsto investicinio produkto turto investuojama į KIPVPS arba AIF, MIPP ir DIP, kuris nėra KIPVPS arba AIF, arba į kitą investicinį produktą, kuris nėra MIPP ir DIP, atitinkamai taikomi šio priedo 5 punkto l, m ir n papunkčiai.

Draudimo principu pagrįstų investicinių produktų biometrinės rizikos priedo išlaidų atskleidimas*Biometrinės rizikos priedų išlaidų dalis*

54. Biometrinės rizikos priedai – tai neprofesionaliojo investuotojo tiesiogiai mokamos arba iš į matematinius atidėjinius įtrauktų sumų ar iš draudimo poliso dalyvavimo išmokos išskaitomos įmokos, kuriomis siekiama padengti statistinę draudimo išmokų mokėjimo riziką.
55. Biometrinės rizikos priedų tikroji vertė yra tikėtina dabartinė vertė, remiantis būsimų draudimo išmokų palūkanų normomis, nurodytomis šio priedo 71 punkto a papunktyje, atsižvelgiant į:
- (a) tiksliausių tokių išmokų įverčių prielaidas, pagrįstas individualiu atskiros teikėjo portfelio rizikos pobūdžiu;
 - (b) kitas su draudimu susijusias išmokas (biometrinės rizikos priedų sumažinimo sumas, grąžinamas neprofesionaliesiems investuotojams, išmokų papildinimą, būsimų įmokų sumažinimą ir kt.) pagal pelno pasidalijimo mechanizmus (teisinius ir (arba) sutartinius).

▼B

56. Tiksliausių įverčių prielaidos dėl būsimų draudimo išmokų mokėjimo rengiamos realistiškai.
57. Apskaičiuotosios būsimos išmokos neapima atsargumo maržų arba draudimo valdymo išlaidų.
58. Teikėjams, kuriems taikoma Direktyva 2009/138/EB, šios tiksliausių įverčių prielaidos atitinka prielaidas, kuriomis remiantis apskaičiuojami techniniai atidėjiniai „Mokumas II“ balanse.
59. Biometrinės rizikos priedų išlaidų dalis – tai šio priedo 54 punkte nurodytų neprofesionaliajam investuotojui taikomų biometrinės rizikos priedų ir šio priedo 55 punkte nurodytos biometrinės rizikos priedų tikrosios vertės skirtumas.
60. MIPP ir DIP teikėjas gali įtraukti visą biometrinės rizikos priedų sumą apskaičiuodamas tų priedų išlaidų dalį kaip vienkartinės išlaidas arba pasikartojančias išlaidas.

2 DALIS

Suminiai išlaidų rodikliai ir sudėtinis išlaidų poveikis**I. SUMINIAI IŠLAIDŲ RODIKLIAI**

61. MIPP ir DIP suminis išlaidų rodiklis yra suma, kuria pajamos sumažėja dėl bendrųjų išlaidų, apskaičiuotų pagal šio priedo 70–72 punktus.

▼C3

62. Apskaičiuojant suminį išlaidų rodiklį atskleistinos išlaidos, nurodytos šio priedo 72 punkte, yra bendrosios išlaidos. Investicinių fondų atveju tai yra šio priedo 1 ir 2 punktuose nurodytų išlaidų suma ir šio priedo 4 ir 6 punktuose nurodytų išlaidų suma; MIPP, kurie nėra investiciniai fondai, išskyrus IV priedo 17 punkte nurodytus MIPP ir DIP, – šio priedo 27 ir 28 punktuose nurodytų išlaidų suma ir šio priedo 31 ir 32 punktuose nurodytų išlaidų suma; IV priedo 17 punkte nurodytų MIPP ir DIP atveju – šio priedo 34 ir 35 punktuose nurodytų išlaidų suma; draudimo principu pagrįstų investicinių produktų atveju – šio priedo 47 ir 48 punktuose nurodytų išlaidų suma ir 50 ir 51 punktuose nurodytų išlaidų suma. Į bendrąsias išlaidas taip pat įtraukiamos baudos už sutarties nutraukimą, jeigu jos taikomos.

▼B*Vienkartinės išlaidos ir vienkartinių išlaidų santykiai*

63. MIPP ir DIP investavimo ir pasitraukimo išlaidų santykis yra suma, kuria metinės pajamos sumažėja dėl pagal šio priedo 70–72 punktus apskaičiuojamų investavimo ir pasitraukimo išlaidų.

▼C3

64. Apskaičiuojant investavimo ir pasitraukimo išlaidų santykį, šio priedo 72 punkte nurodytos atskleistinos išlaidos investicinių fondų atveju yra šio priedo 1 ir 2 punktuose nurodytos investavimo ir pasitraukimo išlaidos; MIPP, kurie nėra investiciniai fondai, išskyrus IV priedo 17 punkte nurodytus MIPP ir DIP, – šio priedo 27 ir 28 punktuose nurodytos išlaidos; IV priedo 17 punkte nurodytų MIPP ir DIP atveju – 35 punkte nurodytos išlaidos; draudimo principu pagrįstų investicinių produktų atveju – šio priedo 47 ir 48 punktuose nurodytos išlaidos. Į pasitraukimo išlaidas taip pat įtraukiamos baudos už sutarties nutraukimą, jeigu jos taikomos.

▼B*Pasikartojančių išlaidų, portfelio sandorių išlaidų ir draudimo išlaidų bei kitų pasikartojančių išlaidų santykiai*

65. MIPP ir DIP portfelio sandorių išlaidų, draudimo išlaidų ir kitų pasikartojančių išlaidų santykis yra suma, kuria metinės pajamos sumažėja dėl pagal šio priedo 70–72 punktus apskaičiuojamų portfelio sandorių išlaidų ir kitų pasikartojančių išlaidų.

▼B

66. Portfelio sandorių išlaidų santykiui ir draudimo išlaidų santykiui apskaičiuoti, taikomos šios nuostatos:

▼C3

- (a) apskaičiuojant portfelio sandorių išlaidas, šio priedo 72 punkte nurodytos atskleistinos išlaidos investicinių fondų atveju yra šio priedo 7–23 punktuose nurodytos portfelio sandorių išlaidos; MIPP, kurie nėra investiciniai fondai, išskyrus IV priedo 17 punkte nurodytus MIPP ir DIP, – šio priedo 29 punkto c papunktyje nurodytos išlaidos; draudimo principu pagrįstų investicinių produktų atveju – šio priedo 52 punkto h papunktyje nurodytos išlaidos;

▼B

- (b) apskaičiuojant draudimo išlaidų santykį, šio priedo 72 punkte nurodytos atskleistinos išlaidos draudimo principu pagrįstų investicinių produktų atveju yra šio priedo 59 ir 60 punktuose nurodytos draudimo išlaidos.

67. Kitų pasikartojančių išlaidų santykis yra suma, kuria metinės pajamos sumažėja dėl kitų pasikartojančių išlaidų, apskaičiuojama kaip šio priedo 61 punkte nurodyto suminio išlaidų rodiklio ir šio priedo 63 punkte nurodyto vienkartinio išlaidų santykio sumos skirtumas, pridedant šio priedo 66 punkto a papunktyje nurodytą portfelio sandorių išlaidų santykį, 66 punkto b papunktyje nurodytą draudimo išlaidų santykį ir šio priedo 68 punkte nurodytus papildomų išlaidų santykius.

Papildomos išlaidos ir papildomų išlaidų santykiai (veiklos rezultatais grindžiamų mokesčių ir teisių į pelno dalį santykis)

68. Apskaičiuojant veiklos rezultatais grindžiamų mokesčių santykį, 72 punkte nurodytos atskleistinos išlaidos investicinių fondų atveju yra šio priedo 6 punkto a papunktyje nurodytos papildomos portfelio išlaidos. Apskaičiuojant teisių į pelno dalį santykį, šio priedo 72 punkte nurodytos atskleistinos išlaidos investicinių fondų atveju yra šio priedo 6 punkto b papunktyje nurodytos papildomos portfelio išlaidos.

69. Einamosios išlaidos, veiklos rezultatais grindžiami mokesčiai ir teisės į pelno dalį, kaip nurodyta VII priede, atitinkamai yra šiame priede ir 5 straipsnyje nurodytos pasikartojančios išlaidos, veiklos rezultatais grindžiamų mokesčių santykis ir teisių į pelno dalį santykis.

Suminio išlaidų rodiklio apskaičiavimas

70. Suminis išlaidų rodiklis apskaičiuojamas kaip dviejų procentinių verčių i ir r skirtumas, kur r – metinė vidaus grąžos norma, palyginti su bendraisiais neprofesionaliojo investuotojo mokėjimais ir apskaičiuotaisiais išmokų mokėjimais neprofesionaliajam investuotojui per rekomenduojamą laikymo laikotarpį, o i – atitinkamo scenarijaus be išlaidų metinė vidaus grąžos norma.

71. Vertinant būsimus išmokų mokėjimus pagal šio priedo 70 punktą, remiamasi šiomis prielaidomis:

- (a) išskyrus IV priedo 17 punkte nurodytus MIPP ir DIP, MIPP ir DIP metinė vidaus grąžos norma, t. y. veiklos rezultatai, apskaičiuojama taikant metodiką ir pagrindinę hipotezę, naudojamas nuosaikiam scenarijui apskaičiuoti, kaip paaiškinta pagrindinės informacijos dokumento skirsnėje, skirtame veiklos rezultatų scenarijams;
- (b) išmokų mokėjimai vertinami remiantis prielaida, kad išskaitomos visos pagal šio priedo 62 punktą į bendrąsias išlaidas įtrauktos išlaidos;
- (c) IV priedo 17 punkte nurodytų MIPP ir DIP ir KIPVPS arba ne KIPVPS fondų, kuriems MIPP ir DIP teikėjai pagal šio reglamento 14 straipsnio 2 dalį naudoja pagrindinės informacijos investuotojams dokumentą, veiklos rezultatai yra 3 proc.

▼B

72. Apskaičiuojant šio priedo 70 punkte nurodytą scenarijų be išlaidų, remiamasi šiomis prielaidomis:

- (a) apskaičiuojant i , neprofesionaliojo investuotojo bendrieji mokėjimai, įtraukti į r vertės apskaičiavimą, mažinami atskleistinų išlaidų suma arba didinami numatomi išmokų mokėjimai neprofesionaliajam investuotojui, įtraukti į r vertės apskaičiavimą, darant prielaidą, kad atskleistinų išlaidų sumos investuotos papildomai. Šiuo atveju i – metinė vidaus grąžos norma, susijusi su tokiais pakoreguotais neprofesionaliojo investuotojo mokėjimais ir jam atliekamais mokėjimais;
- (b) jeigu atskleistinas išlaidas galima išreikšti kaip nekintamą turto vertės procentinę dalį, atliekant šio priedo 72 punkto a papunktyje aprašytus skaičiavimus į jas galima neatsižvelgti, tačiau įtraukti į metinės vidaus grąžos normos i procentinę dalį pagal atitinkamą scenarijų be išlaidų.

▼C3

Konkretūs reikalavimai MIPP, kurie nėra investiciniai fondai

73. Apskaičiuojant šio priedo 70 punkte nurodytą scenarijų be išlaidų MIPP, kurie nėra investiciniai fondai, bendrieji neprofesionaliojo investuotojo mokėjimai, įtraukti į r vertės apskaičiavimą, kaip nurodyta šio priedo 72 punkte, mažinami atskleistinų išlaidų suma.

▼B

Konkretūs reikalavimai draudimo principu pagrįstiems investiciniams produktams

74. Atliekant šio priedo 70–72 punktuose atliekamus skaičiavimus, daroma prielaida, kad draudimo principu pagrįstiems investiciniams produktams per laikymo laikotarpį neatliekama jokių su draudimu susijusių mokėjimų. Taigi suminis išlaidų rodiklis apskaičiuojamas remiantis vien apskaičiuotaisiais kaupiamųjų išmokų mokėjimais.

75. Jeigu pasikartojančios ir vienkartinės išlaidos įtraukiamos į tiesiogines išlaidas, kurios yra nekintama produkto įmokos apskaičiavimo dalis, pasikartojančios ir vienkartinės išlaidos apskaičiuojamos remiantis tokiomis tiesioginėmis išlaidomis.

76. Draudimo principu pagrįstų investicinių produktų atveju draudiko pelno daliai taikomos šios nuostatos:

- (a) apskaičiuojant draudimo principu pagrįstų investicinių produktų pasikartojančias ir vienkartinės išlaidas, išlaidomis laikomos sumos, atimtos iš investicijų grąžos per pelno pasidalijimo mechanizmus;
- (b) jeigu dalis išlaidų grąžinama neprofesionaliesiems investuotojams kaip pavienės išlaidų išmokos, tai laikoma išlaidų mažinimu, dėl kurio sumažėja iš išlaidų atskaitomos sumos, jeigu:
 - i) tokios išlaidų dalies išmokos deklaruojamos atskirai nuo kitų draudiko pelno dalių ir yra skirtos išlaidų daliai atlyginti produkto sutartyje nustatytais sąlygomis;
 - ii) remdamasis patikimais aktuariniais metodais MIPP ir DIP teikėjas gali įrodyti, kad tikėtinos būsimos išlaidų dalies išmokos yra įtrauktos į tikėtiną būsimą pelną remiantis prudenčiomis prielaidomis dėl būsimų išlaidų.

Santykių apskaičiavimas

Dvigubo skaičiavimo vengimo principas

77. Jeigu viena išlaidų rūšis įtraukiama į dvi ar kelias šiame priede nurodytų išlaidų rūšis, apskaičiuojant tokia išlaidų rūšimi pagrįstus rodiklius (santykius), į ją atsižvelgiama tik vieną kartą.

Kitos specifikacijos

78. Santykiai išreiškiami procentais šimtųjų tikslumu.

▼B

79. Santykiai apskaičiuojami bent vieną kartą per metus.
80. Santykiai grindžiami naujausiais MIPP ir DIP teikėjo nustatytais išlaidų apskaičiavimais. Nepažeidžiant šio priedo 77 punkto, išlaidos vertinamos remiantis principu „su visais mokesčiais“.

Investiciniams fondams taikomos šios nuostatos:

- (a) kiekvienai akcijų klasei atliekamas atskiras apskaičiavimas, bet jeigu dviejų ar kelių klasių vienetai vertinami *pari passu*, jiems gali būti atliekamas vienas apskaičiavimas;
 - (b) jeigu fondas yra skėtinis, taikant šį priedą kiekvienas jo skyrius ar subfondas vertinamas atskirai, bet visi su visu fondu susiję mokesčiai paskirstomi visiems subfondams taip, kad toks paskirstymas būtų sąžiningas visų investuotojų atžvilgiu.
81. Be pirmojo naujojo MIPP ir DIP apskaičiavimo ir jeigu nenumatyta kitaip, bent vieną kartą per metus santykiai apskaičiuojami *ex post*. Jeigu manoma, kad dėl esminių pokyčių *ex post* skaičiai netinkami naudoti, gali būti naudojamas įvertis, kol neturima patikimų *ex post* skaičių, atspindinčių to esminio pokyčio poveikį.
82. *Ex post* skaičiai grindžiami neseniai atliktais išlaidų apskaičiavimais, kuriuos MIPP ir DIP teikėjas pagrįstai laiko tinkamais šiam tikslui. Skaičiai gali būti grindžiami išlaidomis, nurodytomis MIPP ir DIP veiklos ataskaitoje, paskelbtoje kartu su naujausia metine ar pusmetine ataskaita, jeigu tokia veiklos ataskaita pakankamai nauja. Jeigu ji nėra pakankamai nauja, atliekamas panašus apskaičiavimas, grindžiamas naujesnio 12 mėnesių laikotarpio išlaidomis.
83. Informacija apie ankstesniais metais (laikotarpiais) taikytinus santykius skelbiama vietoje, kuri pagrindinės informacijos dokumente nurodyta kaip pagrindinis papildomos informacijos investuotojams šaltinis, jeigu tokios informacijos jiems reikia.
84. Jeigu reikia atsižvelgti į su pagrindine KIPVPS ar AIF priemone susijusias išlaidas, taikomos šios nuostatos:
- (a) kiekvienos pagrindinės KIPVPS ar AIF priemonės išlaidų rodiklis vertinamas proporcingai MIPP ir DIP grynajai turto vertei, kurią tas KIPVPS ar AIF atitinka tam tikrą dieną, t. y. dieną, kai registruojami MIPP ir DIP skaičiai;
 - (b) visi taip proporcingai įvertinti skaičiai įtraukiami į paties investuojančiojo MIPP ir DIP bendrųjų išlaidų skaičių, todėl nustatoma viena bendroji suma.

Naujų MIPP ir DIP apskaičiavimo metodika

85. Apskaičiuojant įvairių rūšių išlaidas, vietoje *ex post* duomenų naudojami įverčiai. Tokie įverčiai nustatomi remiantis panašiu MIPP ir DIP arba panašia grupe.
86. Jeigu MIPP ir DIP numatytas fiksuotas bendrasis mokestis, remiamasi juo, jeigu į jį įtrauktos visos pagal MIPP ir DIP išlaidų atskleidimo reikalavimus teiktinos išlaidos.
87. Jeigu MIPP ir DIP numatyta viršutinė arba didžiausia suma, kurią galima nustatyti, riba ir jeigu į ją įtrauktos visos pagal MIPP ir DIP išlaidų atskleidimo reikalavimus teiktinos išlaidos, naudojama ta riba arba didžiausia suma, kol MIPP ir DIP teikėjas įsipareigos paisyti paskelbtų skaičių ir padengti bet kokias išlaidas, dėl kurių tokia riba ar suma būtų viršijama.

▼B

88. Jeigu MIPP ir DIP teikėjas mano, kad išreiškiant skaičių šimtųjų tikslumu investuotojams galėtų susidaryti klaidingas įspūdis apie tikslumą, pakanka pateikti tą skaičių dešimtųjų tikslumu.
89. MIPP ir DIP teikėjas užtikrina, kad apskaičiuotojo skaičiaus tikslumas būtų tikrinamas. MIPP ir DIP teikėjas nusprendžia, kada tikslinga pradėti naudoti *ex post* skaičius, o ne įvertį; tačiau bet kuriuo atveju ne vėliau nei praėjus 12 mėnesių nuo dienos, kurią MIPP ir DIP pirmą kartą buvo pateiktas prekiauti bet kurioje valstybėje narėje, jis patikrina įvertio tikslumą atlikdamas *ex post* skaičiavimus.

II. SUDĖTINIS IŠLAIDŲ POVEIKIS*Bendrieji reikalavimai visų rūšių MIPP ir DIP*

90. 5 straipsnyje nurodytoje (-se) lentelėje (-se) pateikiamos bendrosios išlaidos pinigine ir procentine išraiška, kai neprofesionalusis investuotojas investuoja 10 000 EUR (visiems MIPP ir DIP, išskyrus reguliarių įmokų draudimo principu pagrįstus investicinius produktus) arba 1 000 EUR per metus (reguliarių įmokų draudimo principu pagrįstiems investiciniams produktams), per skirtingus laikymo laikotarpius, įskaitant rekomenduojamą laikymo laikotarpį. Rodomi laikymo laikotarpiai, nurodyti IV priedo 14–16 punktuose. Jeigu manoma, kad produktui nėra MIPP ir DIP teikėjo ar trečiosios šalies siūlomos alternatyvios likvidumo sistemos, jeigu nėra likvidumo susitarimų arba jeigu tai yra IV priedo 17 punkte nurodyti MIPP ir DIP, galima nurodyti tik išlaidas suėjus terminui arba rekomenduojamo laikymo laikotarpio pabaigoje.
91. Jeigu MIPP ir DIP valiuta nėra euras, naudojama panaši suma, kaip numatyta šio priedo 90 punkte, kuri dalijasi iš 1 000.
92. Į bendrąsias išlaidas įtraukiamos vienkartinės, pasikartojančios ir papildomos išlaidos, taip pat baudos už sutarties nutraukimą, jeigu jos taikomos.
93. Baudas už sutarties nutraukimą reikia atskirti nuo kitų pasitraukimo išlaidų, kurios patiriamos bet kuriuo atveju ir turi būti visada įtraukiamos į vienkartinės išlaidas.
94. Baudų už sutarties nutraukimą svarbą lemia investicijos laikymo laikotarpis ir konkretus momentas, kada išgryninamos investicijos į produktą. Baudos už sutarties nutraukimą nėra svarbios, jeigu investicija laikoma per visą rekomenduojamą laikymo laikotarpį.

▼ **B**

VII PRIEDAS

IŠLAIDŲ PATEIKIMAS

Grąžos sumažėjimo rodiklis rodo, kokį poveikį jūsų patiriamos bendrosios išlaidos turės galimai investicijų grąžai. Bendrąsias išlaidas sudaro vienkartinės, einamosios ir papildomos išlaidos.

Pateikiamos paties produkto sudėtinių išlaidų sumos per tris skirtingus laikymo laikotarpius. Į jas įtraukiamos ir galimos baudos už sutarties nutraukimą anksčiau laiko. Skaičiai pateikiami darant prielaidą, kad investuojate [10 000 EUR (ARBA 1 000 EUR per metus į reguliarių įmokų MIPP ir DIP)]. Skaičiai yra įverčiai ir ateityje gali keistis.

1 lentelė

Išlaidos per tam tikrą laikotarpį

Šį produktą jums parduodantis arba jo klausimais konsultuojantis asmuo gali nustatyti ir kitus mokesčius. Jeigu taip, tas asmuo pateiks jums informaciją apie tokius mokesčius ir parodys, kokį poveikį bendrosios išlaidos ilgainiui turės jūsų investicijai.

▼ **C2**

Investicija [10 000 EUR] Scenarijai	Jeigu išgryninsite po [1] metų	Jeigu išgryninsite pasibaigus rekomenduojamam laikymo laikotarpiui /2]	Jeigu išgryninsite [rekomenduojamam laikymo laikotarpio pabaigoje]
Bendrosios išlaidos	[...]	[...]	[...]
Metinis poveikis grąžai	[...] %	[...] %	[...] %

▼ **B**

2 lentelė

Išlaidų sudėtis

Toliau pateiktoje lentelėje rodoma:

- įvairių rūšių išlaidų poveikis kiekvienais metais jūsų galimai investicijų grąžai rekomenduojamo laikymo laikotarpio pabaigoje;
- įvairių išlaidų kategorijų reikšmė.

▼ B

Šioje lentelėje pateikiamas metinis poveikis grąžai			
Vienkartinės išlaidos	Investavimo išlaidos	[...] %	Išlaidų, kurias patiriate, kai pradate investuoti, poveikis. [Tai didžiausia suma, kurią sumokėsite, galbūt mokėsite mažiau]. [IR (ARBA), jeigu išlaidos įtrauktos į kainą, pavyzdžiui, investuojant į MIPP ir DIP, kurie nėra investiciniai fondai] į kainą jau įtrauktų išlaidų poveikis. [Tai didžiausia suma, kurią sumokėsite, galbūt mokėsite mažiau]. [Jeigu platinimo išlaidos įtrauktos į investavimo išlaidas] Jūsų produkto platinimo išlaidos yra įtrauktos.
	Pasitraukimo išlaidos	[...] %	Išlaidų, kurias patiriate, kai suėjus terminui baigiate investuoti, poveikis.
Einamosios išlaidos	Portfelio sandorių išlaidos	[...] %	Mums perkant ir parduodant produkto pagrindines investicijas patiriamų išlaidų poveikis.
	Kitos einamosios išlaidos	[...] %	Išlaidų, kurios kasmet skiriamos mums už jūsų investicijų valdymą, ir II skirsnyje pateiktų išlaidų poveikis.
Papildomos išlaidos	Veiklos rezultatais grindžiami mokesčiai	[...] %	Veiklos rezultatais grindžiamo mokesčio poveikis. Šiuos mokesčius taikome jūsų investicijoms, jeigu produkto veiklos rezultatai viršija [x proc.] jo lyginamąjį standartą [y].
	Teisės į pelno dalį	[...] %	Teisių į pelno dalį poveikis. Šiuos mokesčius taikome, kai investicijos [rezultatai yra geresni nei x proc.]. [Baigus investuoti išmokama y proc. nuo galutinės grąžos.]

[vairių investavimo galimybių teikiantiems MIPP ir DIP jų teikėjai pateikia išlaidas šio priedo 1 ir 2 lentelėse, kiekvienam skaičiui lentelėje prireikus nurodant išlaidų intervalą.